

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

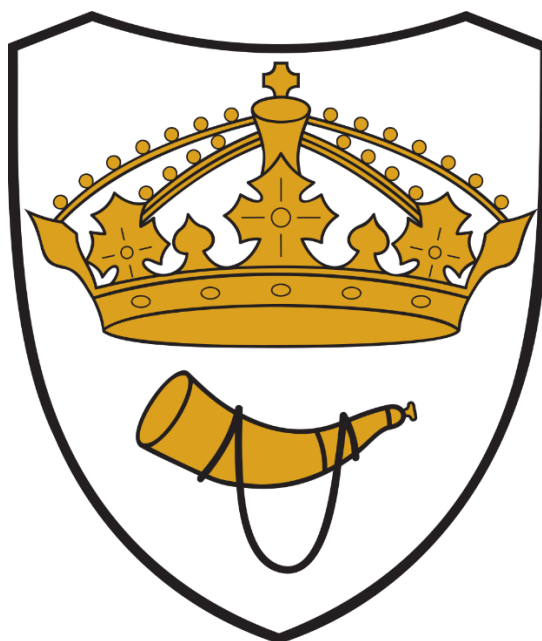
Załącznik do Uchwały nr XX.142.2025

Rady Gminy Majdan Królewski
z dnia 23 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług
społecznych w Gminie Majdan Królewski na lata 2026-2030

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE MAJDAN KRÓLEWSKI NA LATA 2026-2030

Gminy Majdan Królewski

Majdan Królewski, 2025

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Spis treści

Słownik skrótów i pojęć	4
1. Wprowadzenie i metodologia	5
2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi.....	7
3. Charakterystyka gminy Majdan Królewski.....	11
3.1. Ogólna charakterystyka	11
3.2. Diagnoza sytuacji społecznej.....	13
4. Analiza zasobów środowiskowych.....	16
4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług	16
4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług.....	29
4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne	29
4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Majdan Królewski.....	30
5. Diagnoza w zakresie potrzeb	33
5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy	33
5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych.....	44
5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych	49
5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób	50
6. Analiza potrzeb	52
6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia	52
6.2. Diagnoza usług deficytowych	53
6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych	54
6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych	55
7. Część programowa.....	56

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu	68
9. System monitorowania i oceny (ewaluacji).....	73
10. Spis rysunków i tabel	78

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Słownik skrótów i pojęć

DPS	Dom Pomocy Społecznej
COM	Centrum opiekuńczo-mieszkalne
GUS	Główny Urząd Statystyczny
LPDI	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
NGO	Non governmental organisations - oznaczający organizacje pozarządowe
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
UG	Urząd Gminy Majdan Królewski

1. Wprowadzenie i metodologia

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych. Zgodnie z jedną z definicji jest to całość planowania transformacji i zmniejszania rozmiaru zakładów stacjonarnych lub ich likwidacji, przy jednoczesnym zapewnieniu innego rodzaju różnorodnych usług opieki, bazujących na standardach wynikających z praw człowieka i zorientowanych na rezultaty¹.

Celem niniejszego Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu gminnym, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Jednym z celów dokumentu jest dokonanie pogłębionej diagnozy potrzeb społecznych w społeczności lokalnej co do zakresu i form usług, stanowiącej podstawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Majdan Królewski powstał pozostając w pełnej zgodności i w oparciu o rekomendowane przez MRiPS „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”. W prace nad dokumentem na każdym etapie jego powstawania byli aktywnie zaangażowani przedstawiciele podmiotów odpowiedzialnych za jego przyszłe wdrażanie. Opracowanie niniejszego planu zostało przygotowane przy merytorycznym wsparciu firmy C.point Sp. z o. o., która zapewniła kompleksowe doradztwo eksperckie oraz koordynację procesu przygotowawczego. Zastosowanie szeregu metod badawczych, niezbędnych do pozyskania danych do części diagnostycznej, pozwoliło na rzetelne odwzorowanie stanu aktualnego. Do kluczowych metod i narzędzi wykorzystanych w trakcie realizacji projektu należały m.in.:

1. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb mieszkańców gminy

¹ Definicja UNICEF (źródło: MRiPS, Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych)

2. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb OPS i innych podmiotów wdrażających LPDI
3. Spotkanie mobilizujące dla reprezentantów gmin
4. 4 warsztaty planistyczne z Zespołem roboczym ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI oraz grupami tematycznymi
5. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z kadrą zarządzającą i opiekunami COM oraz z mieszkańcami COM
6. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w tym dzieci z niepełnosprawnością intelektualną
7. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami osób starszych, niesamodzielnych długotrwale chorych
8. Badania danych zastanych (Desk research)

Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych wskazują, iż na poziomie samorządu należy powołać Zespół ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI. Ze względu na zróżnicowanie rodzaju usług społecznych Zespół roboczy powinien mieć charakter interdyscyplinarny. Kieruje nim Koordynator odpowiedzialny za opracowanie i prowadzenie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, a w późniejszym czasie monitorowanie realizacji planu. Skład i zakres jego prac jest integralną częścią dokumentu. W skład tegoż zespołu w gminie Majdan Królewski wchodzi 12 członków:

1. Zastępca Wójta Gminy
2. Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy
3. Kierownik OPS
4. Specjalista pracy socjalnej OPS/Stowarzyszenie LOKOMOTYWA
5. Dwóch specjalistów pracy socjalnej OPS
6. Dwóch inspektorów OPS
7. Koordynator ds. komputeryzacji OPS
8. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego UG Majdan Królewski
9. Zastępca dyrektora szkoły podstawowej/prz. Oświaty
10. Pielęgniarka/prz. Ochrony zdrowia
11. Kierownik Posterunku Policji
12. Reprezentant prywatnego biznesu

2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Majdan Królewski jest zgodny i komplementarny względem dokumentów europejskich i krajowych kierujących rozwój i kształt usług społecznych, takich jak:

- Ogółouropejskie Wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności
- Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.
- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030
- Krajowy Plan Transformacji
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030
- Rekomendacje MFIPR: „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych”

Dokumentem regionalnym kierującym rozwój usług społecznych w województwie podkarpackim jest Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025. Dokument ma w głównej mierze na celu zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych w województwie podkarpackim do 2030 r. Plan identyfikuje działania w 5 obszarach interwencji, tj.:

1. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność oraz ich opiekunowie i rodziny
2. Rodzina i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami
3. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego
4. Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem z dostępu do mieszkań
5. Obywatele państw trzecich, w tym migranci

W Planie założono również działania wspierające i monitorujące, które są wspólne dla wszystkich obszarów:

- Koordynacja usług społecznych m.in. przez wspieranie tworzenia i działalności centrów usług społecznych lub miejsc koordynacji usług

społecznych, szkoleń z zakresu deinstytucjonalizacji, wymiana dobrych praktyk.

- Diagnozowanie sytuacji w województwie w zakresie deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych oraz ekonomii społecznej.
- Monitorowanie i ocena realizacji Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji.
- Nabywanie, doskonalenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadry pomocy i integracji społecznej oraz kadry realizującej usługi społeczne m.in. specjalistyczne i tematyczne szkolenia, warsztaty, superwizje, wyjazdy studyjne.
- Organizowanie i wspieranie współpracy pomiędzy instytucjami oraz podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej m.in. wspierania rodziny i pieczy zastępczej, pomocy społecznej, rehabilitacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
- Rozwój podmiotów ekonomii społecznej w szczególności przedsiębiorstw społecznych realizujących usługi społeczne².

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Majdan Królewski jest komplementarny i zgodny z wyżej wymienionymi zapisami, stanowiąc jednocześnie jedno z narzędzi realizacji i wdrażania Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025.

Ponadto dokument pozostaje w związku i zgodności ze:

1. Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
2. Programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021–2027
3. Wojewódzkim Planem Transformacji Województwa Podkarpackiego na lata 2022–2026
4. Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej na lata 2024–2030
5. Wojewódzkim Programem na rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021–2030

² Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

6. Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2030
7. Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030
8. Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2030
9. Programem współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025
10. Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Podkarpackiego do roku 2030

Dokumenty lokalne

Najważniejsze dokumenty Gminy dotyczące realizacji usług społecznych zostały zestawione poniżej, a wybrane z nich opisano bezpośrednio po wykazie.

1. Statut Gminy
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Majdan Królewski Na Lata 2019 - 2029
3. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Dla Partnerstwa Kolbuszowskiego Na Lata 2022–2030

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Majdan Królewski na lata 2019–2029 szczególny nacisk położono na rozwój lokalnego systemu wsparcia społecznego, opartego na współpracy służb pomocowych, aktywizacji mieszkańców oraz wzmacnianiu rodzin i wspólnot lokalnych. Dokument wyznacza kilka celów strategicznych, z których kluczowe znaczenie dla rozwoju usług społecznych mają: Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych oraz Wsparcie osób chorych, niepełnosprawnych i starszych.

W ramach pierwszego celu podejmowane są działania zmierzające do utrzymania dzieci w środowisku rodzinnym poprzez wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Strategia zakłada pomoc rodzinom w kryzysie wychowawczym, doradztwo oraz wsparcie psychologiczne, które mają umożliwić

odbudowę relacji i umiejętności rodzicielskich. Ważnym elementem jest także reintegracja rodzin, czyli powrót dzieci do rodzin naturalnych po okresie opieki zastępczej, które stanowią alternatywę dla opieki instytucjonalnej. Działania te uzupełnia aktywizacja środowiska lokalnego – tworzenie partnerstw z innymi gminami, organizacjami społecznymi oraz instytucjami publicznymi, a także organizacja inicjatyw integracyjnych, sportowych i kulturalnych, służących budowaniu więzi społecznych i wspieraniu rodzin w ich otoczeniu.

Cel dotyczący wsparcia osób chorych, starszych i niepełnosprawnych koncentruje się na rozszerzaniu dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych, umożliwiających mieszkańcom jak najdłuższe funkcjonowanie w środowisku domowym. Zakłada on również aktywizację rodzin w opiece nad bliskimi, rozwój usług asystenckich i pomocy sąsiedzkiej, a także działania zmierzające do ograniczania skutków niepełnosprawności. W ramach strategii przewiduje się tworzenie rozwiązań, które pozwolą osobom starszym i zależnym zachować samodzielność oraz poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez rozwój usług środowiskowych i sieci lokalnego wsparcia.

Uzupełnieniem tych działań jest cel Doskonalenie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, który zakłada zintegrowane działania służb pomocowych, pracowników socjalnych, terapeutów i policji. Strategia przewiduje również rozwijanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych, a także dążenie do rozwoju form pomocy psychologicznej i prawnej dla rodzin dotkniętych uzależnieniami.

Wspomniane kierunki wpisują się w założenia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Partnerstwa Kolbuszowskiego na lata 2022–2030, szczególnie w cel strategiczny „Aktywna społeczność lokalna” oraz cel operacyjny „Integracja społeczna mieszkańców”. Wspólne działania gmin regionu mają wzmacniać lokalne wspólnoty, rozwijać partnerstwa społeczne i wspierać mieszkańców w podejmowaniu inicjatyw samopomocowych. Dzięki temu polityka społeczna w gminie Majdan Królewski zyskuje nowoczesny, środowiskowy wymiar – oparty na współpracy, aktywizacji i wsparciu rodzin w ich naturalnym otoczeniu.

3. Charakterystyka gminy Majdan Królewski

3.1. Ogólna charakterystyka

Gmina wiejska Majdan Królewski położona jest w północnej części województwa podkarpackiego, w powiecie kolbuszowskim i zajmuje powierzchnię wynoszącą 155 km², co stanowi 20% powierzchni powiatu. Z punktu widzenia administracyjnego składa się z 7 miejscowości podstawowych, skupiających łącznie 7 sołectw. Teren gminy ma charakter rolniczo-leśny, a znaczna część jej obszaru obejmuje kompleksy leśne należące do Puszczy Sandomierskiej oraz obszary chronione w ramach sieci Natura 2000. Gmina Majdan Królewski w niedalekiej odległości graniczy z takimi gminami jak: Baranów Sandomierski i Nowa Dęba od północy, Dzikowiec od wschodu oraz Cmolas od południa i z gminą Bojanów od zachodu.

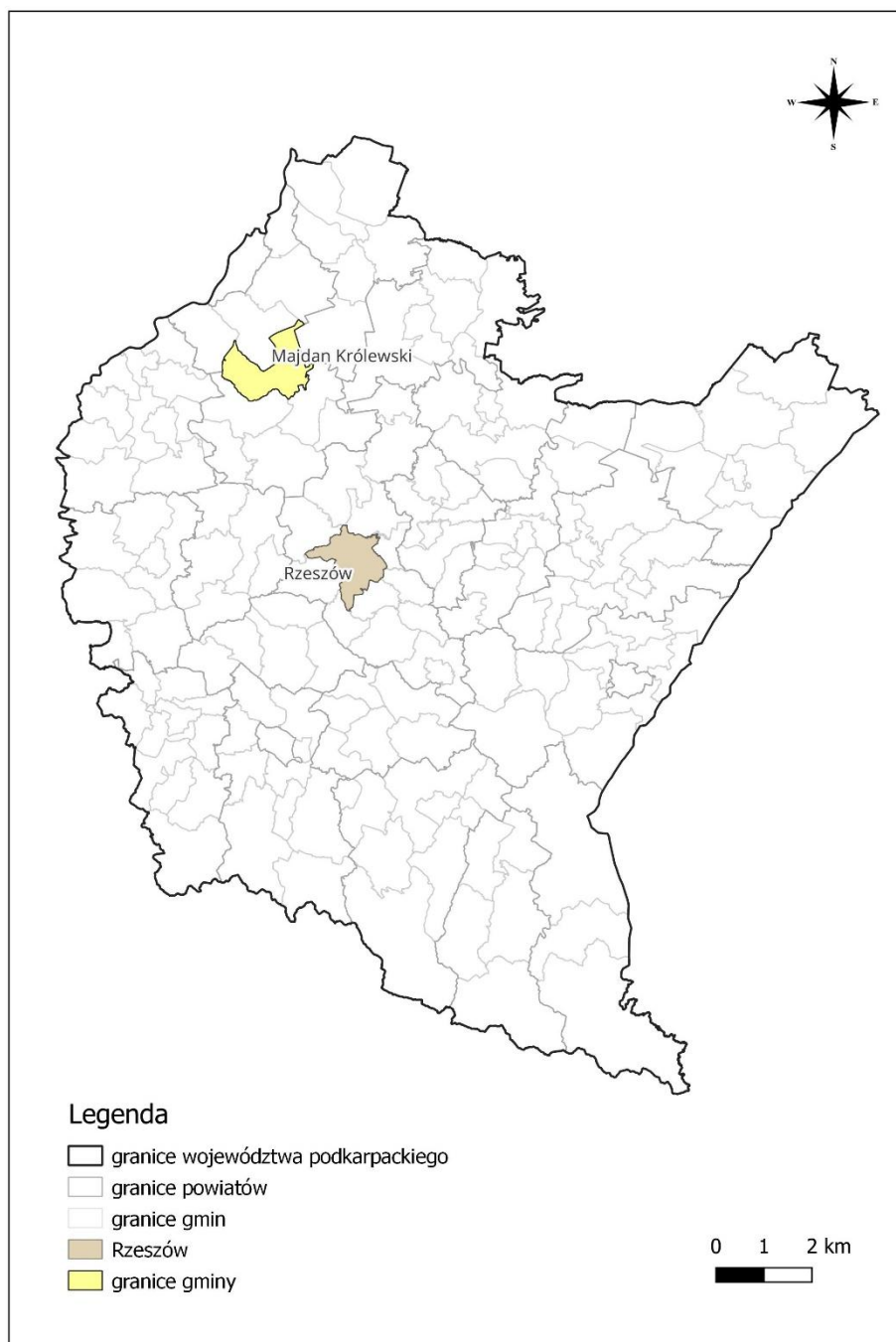
Oddalona jest od miasta wojewódzkiego Rzeszowa o około 45 km, zaś od stolicy kraju - Warszawy o około 220 km. Najbliższymi ośrodkami miejskimi są Nowa Dęba, Kolbuszowa i Stalowa Wola. Funkcję centrum usługowo-administracyjnego w gminie pełni miejscowość Majdan Królewski, będąca siedzibą władz samorządowych.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Majdan Królewski na tle województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK

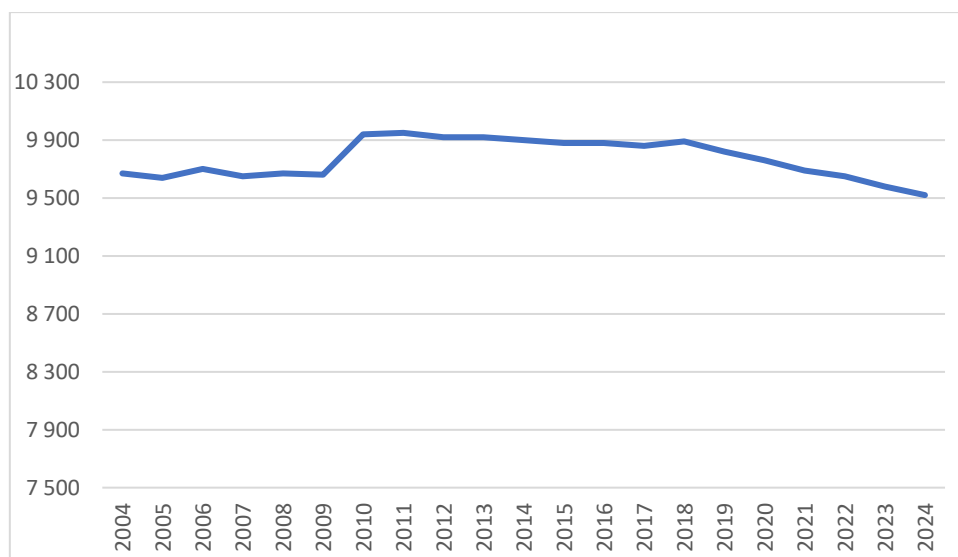
Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

3.2. Diagnoza sytuacji społecznej

Gmina Majdan Królewski zamieszkiwana jest przez 9520 osób, a gęstość zaludnienia wynosi 61,3 os./km²³. Liczba ludności jednostki od kilku lat spada. W roku 2024 w gminie Majdan Królewski podział mieszkańców ze względu na płeć stanowi 50 % (K) do 50% (M).

Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Majdan Królewski w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia)

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Gmina Majdan Królewski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -31, odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,25 na 1000 mieszkańców jednostki. Saldo migracji wewnętrznych w jednostce w 2024 roku wynosiło -24, zaś migracji zagranicznych -3. Prognozy demograficzne GUS wskazują, iż w roku 2060 liczba mieszkańców będzie wynosić 7660, co wskazuje na utrzymanie się tendencji spadkowej.

W 2024 roku wśród mieszkańców 62,2 % to osoby w wieku produkcyjnym, odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, wynoszący 19,8 %, przewyższa odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (18,1 %) i zgodnie z danymi statystycznymi stale

³ Stan na 31.12.2024 r.

rośnie. Oznacza to, iż społeczeństwo gminy Majdan Królewski ocenić można jako starzejące się, co zgodne jest z ogólnopolskim trendem. Dla porównania udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w województwie podkarpackim w 2024 r. wynosi 18,3%, w poprodukcyjnym zaś 22,8%.⁴ Tendencja ta, zgodnie z danymi GUS, będzie się utrzymywać, a w 2060 roku udział osób powyżej 65 roku życia w populacji gminy Majdan Królewski wynosić będzie 44%. Jest to niezwykle istotne, gdyż starzejące się społeczeństwo stanowi znaczące wyzwanie dla jednostki w realizacji usług społecznych, zwiększając m. in. zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze i rehabilitacyjne, co wymaga dostosowania lokalnych placówek i programów wsparcia.

Bazując na Narodowym spisie powszechnym z 2021 roku wskazać można, że w gminie Majdan Królewski mieszka 1 652 osób niepełnosprawnych, z czego 1 104 to osoby niepełnosprawne prawnie, a 548 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie.

Gminę Majdan Królewski zamieszkuje łącznie 2 623 rodzin, z czego 844 to rodziny z 2 dziećmi, 337 z 3 dziećmi oraz 130 z 4 i więcej dziećmi (4,9 % wszystkich rodzin). Przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosi 1,90. W jednostce żyje 1 839 małżeństw, z czego 1 435 ma dzieci oraz 67 związków niesformalizowanych, z czego 55 ma dzieci. Na terenie gminy Majdan Królewski mieszka ponadto 613 samotnych matek z dziećmi i 104 samotnych ojców z dziećmi⁵. Analizując historyczne zmiany liczby ludności w gminie, strukturę wieku mieszkańców, prognozy demograficzne, a także zmieniające się trendy w kontekście zakładania rodziny, zasadnym jest założenie, że dzietność oraz odsetek dzieci w gminie w najbliższych latach będą spadać.

Według danych GUS na dzień 31.12.2024 roku w gminie Majdan Królewski było zarejestrowanych 270 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 roku wynosił 4,6 %, co stanowi

⁴ Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2025 r., 2025, US w Rzeszowie

⁵ Narodowy spis powszechny z 2021 roku

wartość wyższą niż notowana dla powiatu kolbuszowskiego (4,1 %) i niższą niż dla województwa podkarpackiego (5,5 %). Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie to 6 788,07 zł, co jest wartością niższą niż w województwie podkarpackim (7514,69 zł) oraz niższą niż w Polsce (8630,27 zł). Zgodnie z prognozami Departamentu Analiz i Badań Ekonomicznych Narodowego Banku Polskiego, przedstawionymi w publikacji *Prognozy makroekonomiczne profesjonalnych prognostów*, stopa bezrobocia w Polsce w 2026 r. ulegnie obniżeniu. W ujęciu długookresowym, według prognoz międzynarodowych, przewidywany jest najpierw dalszy spadek, a następnie ponowny wzrost bezrobocia do 2030 r., przy czym jego poziom pozostanie niższy niż obecnie.

W 2024 roku kryzys bezdomności dotknął 3 rodziny z gminy Majdan Królewski, które skorzystały z pomocy OPS. W kontekście prognozowanego udziału osób w kryzysie bezdomności w ludności gminy ogółem, trudno jest jednoznacznie wskazać tendencję, natomiast zmiany na rynku pracy, rosnące ceny na rynku mieszkaniowym oraz ogólny wzrost kosztów życia mogą przyczynić się do zwiększenia grupy osób zagrożonych bezdomnością.

W gminie Majdan Królewski w 2024 zarejestrowanych jest łącznie 684 podmiotów gospodarki narodowej według rejestru REGON, z czego zaledwie 14 to podmioty zatrudniające ponad 10 pracowników. Z uwagi na rolniczy charakter gminy w jej strukturze gospodarczej działają stosunkowo niewielkie zakłady produkcyjne – przeważa działalność handlowa i usługowa. Przedsiębiorstw o dużej skali produkcyjnej jest mało, a dominującymi formami gospodarowania są handel detaliczny oraz świadczenie usług związanych z rolnictwem i obsługą gospodarstw. Gmina Majdan Królewski ma korzystne usytuowanie pod względem walorów przyrodniczych i krajobrazowych, co może być szansą dla rozwoju lokalnego biznesu w branży turystycznej.

4. Analiza zasobów środowiskowych

4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług

Mieszkalnictwo

Gmina dysponuje 8 mieszkaniami komunalnymi, natomiast nie dysponuje mieszkaniami socjalnymi.

Infrastruktura opieki nad dziećmi

W zasobach infrastruktury społecznej gminy Majdan Królewski znajdują się 2 żłobki, z oferty których obecnie korzysta 46 dzieci, 2 przedszkola (w tym jedno przedszkole prowadzone przez podmiot prywatny „Słoneczny Zakątek”), 6 szkół podstawowych wraz z oddziałami przedszkolnymi, gdzie dla 5 szkół organem prowadzącym jest gmina Majdan Królewski, a dla 1 szkoły podstawowej wraz oddziałem przedszkolnym organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznej Szkoły Podstawowej w Klatkach. W roku szkolnym 2022/2023 do publicznych placówek oświatowych łącznie uczęszczało 973 uczniów, natomiast do niepublicznego przedszkola uczęszczało w roku 2022/ 66 dzieci. Natomiast w roku szkolnym 2023/2024 do publicznych placówek oświatowych uczęszczało 876 dzieci, w tym do niepublicznego przedszkola 79 dzieci. Z kolei w roku szkolnym 2024/2025 z publicznych placówek oświatowych korzystało 900 dzieci, a do niepublicznego przedszkola 65 dzieci.

W podanych okresach średnio 50 dzieci uczęszczało do publicznych i niepublicznych placówek w sąsiednich gminach. Ta sytuacja jest podyktowana sytuacją zawodową rodziców, którzy podejmują w gminach ościennych zatrudnienie.

Reasumując na terenie gminy Majdan Królewski zapewniony jest dostęp do edukacji oraz opieki wychowawczej na etapie kształcenia podstawowego. Dalszą edukację na poziomie ponadpodstawowym dzieci i młodzież zdobywają najczęściej w gminach ościennych. W szkołach Istotnym elementem życia społeczno-kulturalnego gminy są Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka, w których odbywają się liczne zajęcia artystyczne, takie jak plastyczne,

muzyczne, wokalne czy taneczne, a także zajęcia świetlicowe i rekreacyjne rozwijające zainteresowania mieszkańców w różnym wieku.

Ochrona zdrowia

Ochrona zdrowia w Gminie Majdan Królewski realizowana jest przez podmioty publiczne i komercyjne zlokalizowane w centrum gminy Majdan Królewski, przy drodze krajowej nr 9. Podmiotem publicznym realizującym usługi zdrowotne jest Gminny Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Majdanie Królewskim, który jest jednostką organizacyjną gminy. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej funkcjonują: trzy poradnie lekarza POZ oraz gabinety stomatologiczne, zabiegowy, szczepień oraz rehabilitacyjny. W GSZOZ w Majdanie Królewskim działa również gabinet pielęgniarek środowiskowych, w którym świadczona jest opieka pielęgniarstwa. Drugą placówką świadczącą zarówno usługi publiczne jak i komercyjne to Centrum Medyczne BMS Majdan Królewski Spółka Komandytowa, świadczy usługi opieki zdrowotnej (zarówno dla osób ubezpieczonych jak i chcących uzyskać poradę prywatnie) w zakresie porad: lekarzy rodzinnych, lekarzy pediatrów, stomatologa, a także można skorzystać z gabinetu zabiegowego, gabinetu szczepień, gabinetów fizjoterapeutycznych. BMS oferuje także objęcie opieką pielęgniarstwa i położnej. Działalność farmaceutyczną prowadzą dwie apteki.

Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zadania własne gminy obejmują sprawy pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych⁶. Pomoc społeczna zaś polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;

⁶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153)

- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb⁷.

Na obszarze gminy Majdan Królewski zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Majdanie Królewskim, zlokalizowany pod adresem ul. Rynek 1a, 36-110 Majdan Królewski. OPS jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej. Zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizuje w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych gminie. Szczegółowy podział zadań na własne i zlecone określa ustawa o pomocy społecznej. Zadania własne Ośrodek realizuje zgodnie z ustaleniem rady gminy. Zadania zlecone realizowane są na podstawie szczegółowych porozumień z organem administracji rządowej po zapewnieniu przez nich na ten cel środków.

W roku 2024 kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Majdanie Królewskim liczyła 15 osób, w tym: 1 osobę z kadry kierowniczej (kierownik), 1 główną księgową, 5 pracowników socjalnych oraz 8 pozostałych pracowników, w tym asystent rodziny (1/2 etatu). Spośród zatrudnionych w ośrodku 9 osób posiada wykształcenie wyższe, a 6 wykształcenie średnie, w tym szkoły policealne. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 5 pracowników socjalnych, natomiast nikt nie posiada specjalizacji II stopnia. Wśród zatrudnionych 3 osoby legitymują się specjalizacją z organizacji pomocy społecznej. Ośrodek podejmuje działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji kadry poprzez szkolenia i kursy zawodowe.

Na terenie Gminy Majdan Królewski od 05.05.2025r. funkcjonuje Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne oferując pobyt dzienny oraz całodobowy, natomiast nie funkcjonują noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych, nie ma także klubów samopomocy. Osoby bezdomne wymagające schronienia umieszczane są w schronisku dla bezdomnych zlokalizowanym poza gminą na podstawie zawartej umowy.

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2025poz. 1214 z późn.zm.)

W ramach działań pomocowych OPS realizuje pracę socjalną, kontynuuje wsparcie w ramach Rządowego Programu Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028 pn. "Posiłek w szkole i w domu". Udziela również wsparcia w formie usług opiekuńczych

i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznaje także pomoc finansową i rzeczową, prowadzi sprawy świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, stypendiów szkolnych, kieruje mieszkańców do domów pomocy społecznej.

Na terenie gminy Majdan Królewski działa około 20 organizacji pozarządowych wspierających lokalną społeczność w różnych obszarach, w tym osoby starsze, niepełnosprawne, dzieci i młodzież. Do przykładowych należą: Stowarzyszenie „LOKOMOTYWA”, Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznej Szkoły Podstawowej Klatkach, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL z powiatu kolbuszowskiego, które swoją ofertą obejmuje również mieszkańców gminy Majdan Królewski, w tym reintegracją zawodową (CIS), aktywnie działające Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne, a także kluby sportowe: Stowarzyszenie Sympatyków Piłki Nożnej w Majdanie Królewskim – Klub Sportowy „Korona” Majdan Królewski”, Klub Sportowy LZS Krzątka, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Błękitni Komorów” – Uczniowski Klub Sportowy „Błękitni Komorów” oraz Towarzystwo Przyjaciół Huty Komorowskiej – Klub Sportowy „Korzeń” Huta Komorowska” Organizacje te angażują się w działania sportowe, kulturalne, edukacyjne i społeczne, organizując zajęcia, treningi i projekty wspierające mieszkańców gminy oraz podnoszące jakość życia lokalnej społeczności.

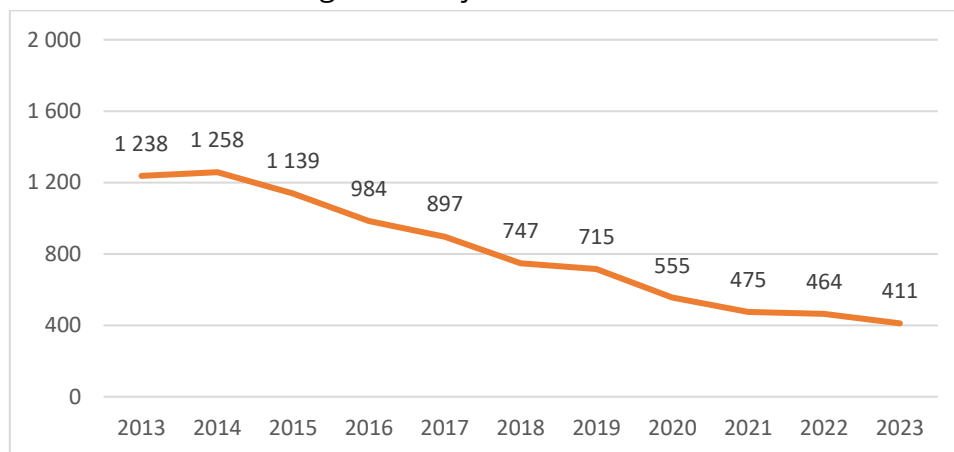
Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Zgodnie z danymi GUS liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności w gminie Majdan Królewski w 2023 roku wynosiła 411. Niezwykle istotnym jest, że wskaźnik ten od ponad 10 lat maleje, w porównaniu do 2013 roku o około 67 %, co obrazuje poniższy wykres.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

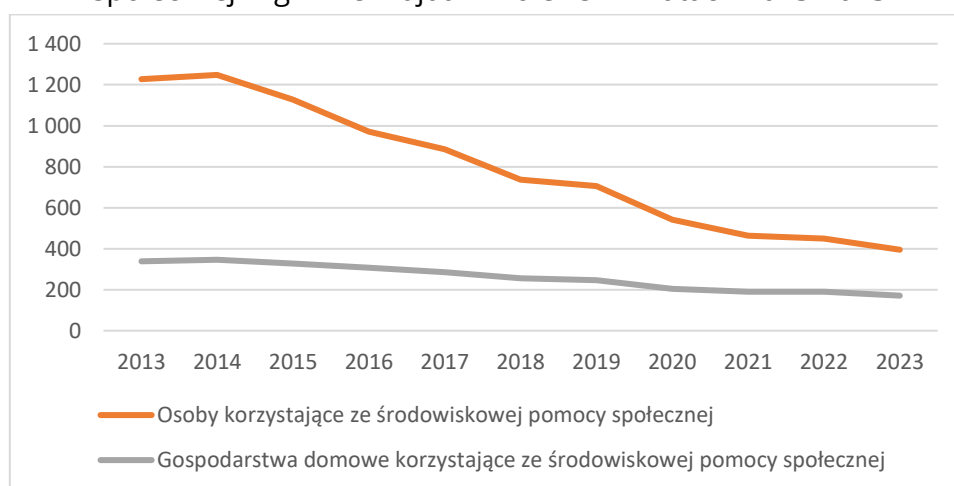
Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Majdan Królewski

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 171. Co istotne w przeciągu ostatnich 10 lat spadła ona o około 49 %, a w badanym okresie wyraźnie widoczny jest trend spadkowy. W 2023 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 395 osób, co stanowi 4,1 % populacji gminy Majdan Królewski. W odniesieniu do 2013 roku jest to spadek o ok. 68 %. 10 lat temu ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało aż 12,7 % mieszkańców jednostki.

Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Majdan Królewski w latach 2013-2023

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

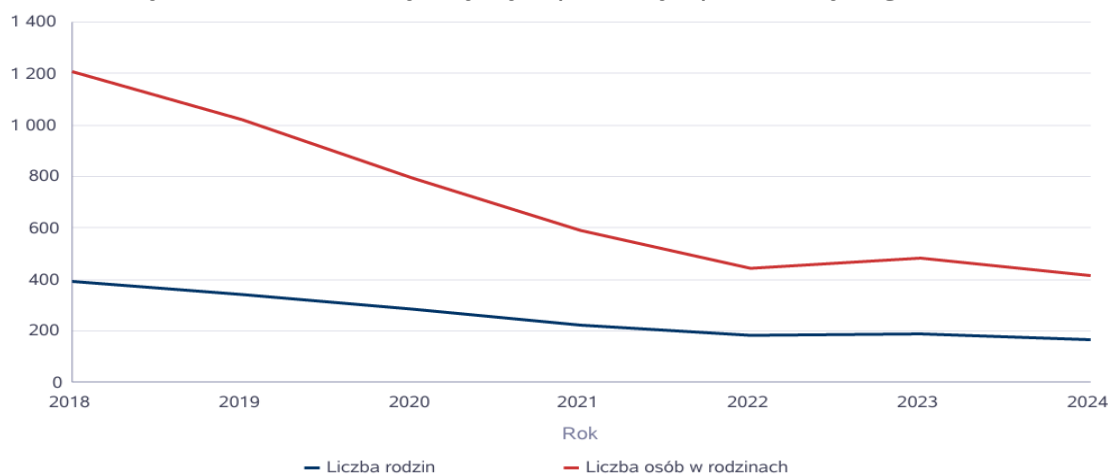
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Z danych OPS zawartych w sprawozdaniach MRiPS-03 za lata 2022-2024 i oceny zasobów pomocy społecznej wynika, że: w 2022 r. pomocą i wsparciem objętych zostało 183 rodzin, 445 osób w tych rodzinach, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 3 rodziny; 5 osób w tych rodzinach. W 2023 r. pomocą i wsparciem objętych zostało 188 rodzin, 481 osób w tych rodzinach, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 29 rodzin; 93 osób w tych rodzinach. W 2024 r. pomocą i wsparciem objętych zostało 166 rodzin, 412 osób w tych rodzinach, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 20 rodzin; 83 osoby w tych rodzinach. Porównując lata 2022-2024 liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia OPS spada, szczególnie porównując lata 2023-2024 spadek o 22 rodziny; 69 osób w tych rodzinach. Wzrasta natomiast liczba osób i rodzin korzystających tylko z pracy socjalnej w 2024r. w stosunku do roku 2022r. o 17 rodzin; 78 osób w tych rodzinach. W latach 2022-2024 z pomocy i wsparcia OPS korzysta średnio od 4,9% do 4% populacji gminy.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie

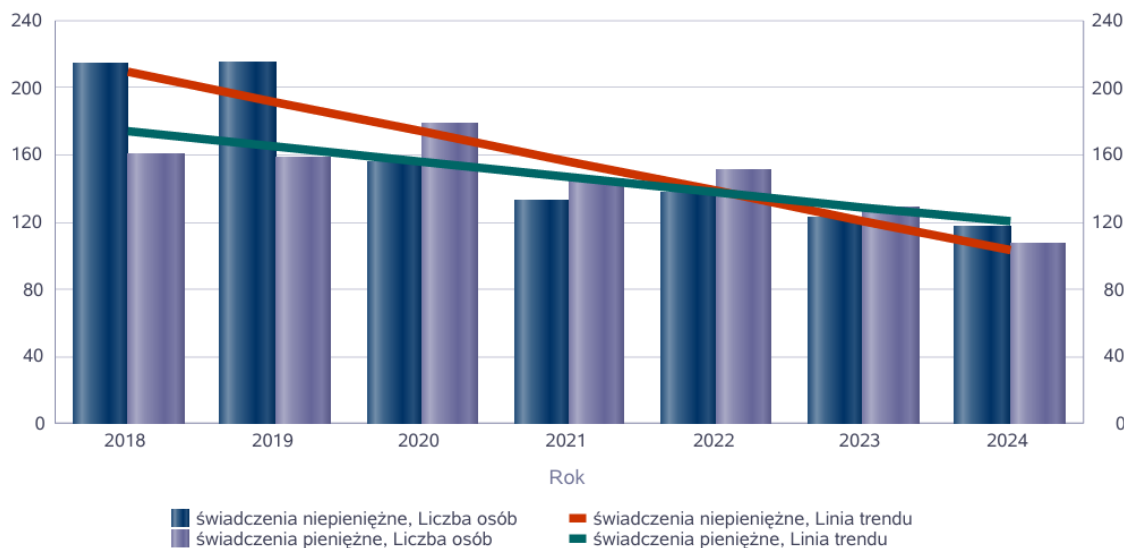
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Majdan Królewski)

W 2022 r. ze świadczeń pieniężnych w OPS korzystało 145 rodzin; 338 osób w tych rodzinach. Ze świadczeń niepieniężnych w OPS korzystało 76 rodzin; 247 osób w tych rodzinach. W 2023 roku ze świadczeń pieniężnych w OPS korzystało 125 rodzin; 278 osób w tych rodzinach. W 2024 r. ze świadczeń pieniężnych w OPS korzystało 106 rodzin; 197 osób w tych rodzinach. Ze świadczeń niepieniężnych w OPS korzystało 69 rodzin; w tym 207 osób w tych rodzinach. Analizując te dane zauważyć należy, że przy tym spadku ogólnej liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia OPS, wskaźnik pomocy w formie niepieniężnej udzielonej rodzinom pozostaje na podobnym poziomie, co prowadzi do wniosku, że wzrasta zapotrzebowanie na pomoc rzeczową w postaci posiłków i pomoc usługową opiekunek środowiskowych.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Majdan Królewski)

Łączna liczba rodzin pobierających świadczenia w 2024 roku wyniosła 146, z czego 85 to rodziny jednoosobowe, a 61 rodzin wieloosobowe. W 2024 roku 69 rodziny jednoosobowe pobrały świadczenia pieniężne, 35 świadczenia niepieniężne, jednocześnie 37 rodzin wieloosobowych pobrało świadczenia pieniężne, 36 niepieniężne. Typy rodzin objętych przez OPS pomocą przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Typy rodzin objętych przez OPS

		Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Rodziny ogółem:		183	188	166
Liczba osób w rodzinie	1	99	88	86
	2	20	22	19
	3 i więcej	64	78	61

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Majdan Królewski

Zauważyć należy, że jednoosobowe i dwuosobowe gospodarstwa domowe stanowią średnią 65 % ogółu rodzin korzystających ze wsparcia. Są to w 100 % gospodarstwa domowe osób niepełnosprawnych, starszych, chorych.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Tabela 2. Rodziny z dziećmi korzystające ze wsparcia OPS Majdan Królewski

		Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Rodziny z dziećmi ogółem:		54	52	48
Liczba dzieci w rodzinie	1	8	14	10
	2	15	13	16
	3 i więcej	31	25	22

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Majdan Królewski

Rodziny z dziećmi stanowią na przestrzeni ostatnich trzech lat ogółem 29% rodzin korzystających ze wsparcia. Przy czym należy zauważyć, że rodziny z liczbą dzieci 1 do 2 stanowią w 2022 roku 42%, a w 2024 r. już 54 % ogółu rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia. Spada dzietność rodzin, ale także spada ich realny dochód, gdyż mieszczą się w kryteriach do przyznania pomocy.

Najczęstszymi powodami udzielenia przez OPS pomocy i wsparcia w gminie Majdan Królewski w latach 2022 - 2024 są:

Tabela 3. Powody udzielenia przez OPS pomocy i wsparcia w latach 2022 - 2024

Powód przyznania pomocy:	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Niepełnosprawność	97	177	94	177	83	148
Długotrwała choroba	78	158	71	151	60	104
Ubóstwo	63	116	51	86	41	55
Bezrobocie	58	176	49	138	37	98

Źródło: MRIPS-03OPS Majdan Królewski

Na przestrzeni ostatnich lat powody przyznania pomocy przez tutejszy OPS nie uległy zmianie i są to niepełnosprawność, długotrwała choroba powodowane często wiekiem, bądź różnego typu uzależnieniami i wiążące się z dalszymi powodami to jest: bezrobociem i ubóstwem, które są często następstwem pierwszych dwóch powodów.

W 2024 roku aż 16 osób skorzystało z usług opiekuńczych, natomiast w latach 2018-2024 żadna z osób nie korzystała ze specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2024 roku 2 osoby skorzystały ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Od 2018 roku żadna z rodzin nie skorzystała również z poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej. Poradnictwo specjalistyczne i wsparcie w razie interwencji kryzysowej OPS prowadzi we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Majdanie Królewskim realizuje wsparcie w formie usług opiekuńczych. W 2022 roku -17 osób (4531 świadczeń), w 2023 roku - 13 osób (4427 świadczeń), w 2024 roku-16 osób (3678 świadczeń). OPS nie świadczy specjalistycznych usług opiekuńczych ze względu na ograniczone środki uniemożliwiające zatrudnienie specjalistycznego personelu. Świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi: w 2022 roku dla 2 osób (597 świadczeń), w 2023 roku dla 3 osób (575 świadczeń), w 2024 roku dla 2 osób (324 świadczenia). Usługi te zabezpieczane są dla wszystkich osób zgłaszających się o tą formę wsparcia.

Z gminy Majdan Królewski w Domach Pomocy Społecznej pozostaje umieszczonych

w 2022r. 15 osób, poniżej 60 r. ż. 7 osób, powyżej 60 r. ż. 8 osób, w 2023 roku 17 osób, poniżej 60 r.ż., a powyżej 60 r.ż. 9 osób, a w 2024 roku w DPS zostało umieszczonych 13 osób, poniżej 60 r. ż. 6 osób, a powyżej 60 r.ż. 7 osób.

W 2025 roku 5 maja zostało otwarte na terenie gminy Majdan Królewski Centrum opiekuńczo-mieszkalne w Brzostowej Górze zapewniające wsparcie dzienne dla 18 osób i całodobowe dla 2 osób. Przyczyni się to do mniejszego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, opiekę wytchnieniową i pomoc Asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, gdyż potrzeby w tym zakresie lawinowo wzrastały.

Z danych zawartych w sprawozdaniach rocznych OPS -MRiPS-03 wynika, że: w 2022 r. udzielono pomocy i wsparcia na łączną kwotę: 1 332 997,00 zł (tj: 922 621,00 zł + 410 376,00 zł DPS), w 2023 r. na łączną kwotę 1 211 135,00 zł (tj: 765 597,00 zł +

445 538,00 DPS), w 2024 r. na łączną kwotę 1 304,41 zł (tj: 817 417,00 zł + 487 424,00 zł DPS).

Dane nie obejmują wypłat świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz udzielonego wsparcia z programu Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością oraz Opieka wytchnieniowa. Pomimo spadku liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej wydatki na świadczenia wzrastają. Powodem tego jest wzrost opłat za pobyt w DPS związany ze wzrostem płac personelu świadczącego opiekę w DPS i opłat mediów.

Znacząco zarysowuje się problem narastającej bezdomności, mimo że gmina Majdan Królewski, jest gminą rolniczą bez ludności napływowej z silnymi jeszcze więziami rodzinnymi. Bezdomność często powodowana jest zanikaniem rodzin wielopokoleniowych zamieszkujących wspólnie, częstymi rozwodami, niską dzietnością powodującą w starszym wieku brak osób bliskich, spokrewnionych. W 2022 roku

z pomocy w formie zapewnienia schronienia wymagały 2 osoby, w 2023 r. 4 osoby, a w 2024 r. już 5 osób. Wszystkie osoby bezdomne z gminy Majdan Królewski są w wieku powyżej 50 lat.

Przeanalizowano również zasoby systemu wsparcia realizowanego dotychczas wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne wynosiła 235 rodzin, obejmując 550 dzieci. Obserwowany jest ponad 2-krotny wyraźny spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne – względem 2013 r. Tendencję spadkową zaobserwowano również w udziale dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.

Tabela 4. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Majdan Królewski w latach
2013-2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	564	513	494	519	499	476	430	374	329	313	235
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	1 197	1 105	1 061	1 106	1 058	992	903	811	736	653	550
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	1 053	984	939	992	938	887	814	737	674	609	515
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	50,9	49,0	48,1	52,0	50,2	48,4	44,5	38,0	35,1	32,2	28,1

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Zmianom uległy również kwoty wypłacanych zasiłków i liczba świadczeń rodzinnych. Kwota wypłacanych świadczeń rodzinnych w 2023r. dwukrotnie wzrosła względem 2013 r. Natomiast zasiłki rodzinne nie są waloryzowane i ich wysokość realnie zmniejszyła się o 53%. Zasiłki pielęgnacyjne uległy waloryzacji i ich wysokość wzrosła. Kwota zasiłków pielęgnacyjnych na 1000 mieszkańców w 2023 roku wynosiła 81,1 tys. zł.

Tabela 5. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie
Majdan Królewski w latach 2013- 2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	3 562	3 087	3 320	4 012	4 100	4 060	4 096	4 909	5 276	5 622	6 062

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) [tys. zł]	2 214	2 020	1 983	2 211	2 165	1 974	1 831	1 683	1 553	1 366	1 175
kwota zasiłków pielęgniacyjnych [tys. zł]	658	653	645	633	625	627	755	799	774	788	780

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Liczba pobierających w 2024 roku zasiłek rodzinny wyniosła 174 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 64 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczeń w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 927 326,44 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 293 108,95 zł.

Liczba świadczeń rodzinnych wypłaconych w 2024 roku kształtuje się następująco:

- Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia – 1 270
- Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka – 767
- Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem – 3 751
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności - 1 705
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat - 9
- Świadczenia opiekuńcze ogółem – Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy - 5 474
- Świadczenia pielęgnacyjne – 1 596

OPS Majdan Królewski realizuje również zadania Funduszu Alimentacyjnego. W 2022 r. liczba rodzin, które pobrały świadczenie alimentacyjne wyniosła 13, liczba dzieci, na które przyznano świadczenie to 24, z kolei liczba wypłaconych świadczeń to 312 na kwotę 137 328,00 zł. Natomiast w 2023 r. liczba rodzin korzystających z Funduszu to 10, liczba dzieci, na które przyznano świadczenie 17, liczba wypłaconych świadczeń to 170 na kwotę 110 672,00 zł. W 2024 roku 13 rodzin Korzystało z Funduszu, objętych było wsparciem 26 dzieci, a wypłacono 338 świadczeń na kwotę 104 597,00 zł.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług

W latach 2022 r. i 2023 r. Ośrodek realizował Program Korpus Wsparcia Seniorów. Wsparciem na rzecz seniorów niesamodzielnym ze względu na wiek oraz stan zdrowia w 2022 r. objętych było 27 seniorów, w 2023 r. 20 seniorów, zapewniając dostęp do opieki na odległość, poprzez zapewnienie nieodpłatnie opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi. W 2024 roku OPS Majdan Królewski przystąpił do realizacji programów finansowanych z Funduszu Solidarnościowego. Programem "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością- edycja 2024" zostało objętych 5 osób (2 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 2 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 1 dziecko przed 16 r.ż.), dla których łącznie zrealizowano 2 940 godzin usług asystencji osobistej. W programie "Opieka wytchnieniowa - edycja 2024" uczestniczyło 3 rodziny. Świadczeniem usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego (w miejscu zamieszkania osoby) objętych było 2 osoby dorosłe ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 1 dziecko do 16 r. ż wraz z rodzinami. Łącznie zrealizowanych zostało 669 godzin usług opieki wytchnieniowej. W 2025r do chwili obecnej ze wsparcia Asystenta rodziny korzysta 9 osób, w ramach opieki wytchnieniowej wsparciem objętych jest 4 opiekunów. Zakłada się, że te usługi i programy będą realizowane również w 2026 roku. Programy Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, Opieka wytchnieniowa oraz Centra opiekuńczo - mieszkalne w ramach którego został utworzony ośrodek wsparcia z dziennym i całodobowym pobytem dla 20 mieszkańców realizowane są przy wsparciu finansowym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z Funduszu Solidarnościowego.

4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne

W gminie Majdan Królewski nie działają podmioty komercyjne realizujące usługi społeczne.

4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Majdan Królewski

Poniższa analiza SWOT jest wynikiem warsztatów planistycznych, które odbyły się w październiku 2025 roku z zespołem ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI.

MOCNE STRONY:

- Wykwalifikowany personel OPS
- Gmina dysponuje 8 mieszkaniami komunalnymi.
- Na terenie gminy działa 2 żłobki z 46 miejscami
- Funkcjonują szkoły, przedszkola i świetlice przyszkolne.
- Działa Gminny Ośrodek Kultury prowadzący szeroką ofertę zajęć artystycznych i rekreacyjnych.
- Dostępni są lekarze rodzinnymi internista, stomatolog, pielęgniarki środowiskowe oraz położna.
- Mieszkańcy mogą korzystać z zabiegów rehabilitacyjnych, masażu i kinezyterapii.
- W gminie pracuje asystent rodziny wspierający rodziny w trudnej sytuacji.
- Dla uczniów szkół prowadzone są warsztaty dotyczące przemocy i uzależnień.
- Organizacje pozarządowe wspierają lokalną społeczność

SŁABE STRONY:

- Brak mieszkań socjalnych na terenie gminy.
- Brak dziennych domów pomocy
- Brak noclegowni, schronisk i domów dla bezdomnych.
- Występowanie zjawiska ukrytej bezdomności.
- Brak placówek oferujących schronienie połączone z terapią i aktywizacją społeczną.
- Trudność w dotarciu do rodzin z problemami z powodu zamkniętości społecznej i obawy przed „rozgłosem”.
- Brak specjalistycznego poradnictwa rodzinnego na każdym etapie życia rodziny.
- Zbyt mała liczba specjalistów w zakresie pomocy społecznej i psychologicznej dla dzieci i młodzieży.
- Brak etatu ds. projektów i pisanie wniosków o dofinansowanie.

poprzez działania sportowe, edukacyjne, kulturalne i społeczne. • W gminie rozwija się współpraca międzysektorowa między OPS, szkołami i GOK. • Asystentura rodzinna jest uznawana za skuteczny kierunek wsparcia rodzin. • Istnieje dobra praktyka aktywizacji rodzin i unikania stygmatyzacji. • Władze i instytucje lokalne dostrzegają potrzebę partnerstwa z sąsiednimi gminami w zakresie usług społecznych.	• Brak samochodu służbowego w OPS utrudniającego mobilność pracowników. • Brak stabilnych, systemowych działań – dominują działania doraźne. • Brak lidera lokalnego posiadającego wizję i plan długofalowych działań społecznych. • Niedostateczna współpraca i wymiana informacji między jednostkami gminnymi. • Brak platformy współpracy między organizacjami pozarządowymi. • Brak specjalistycznych form terapii dla osób uzależnionych i ofiar przemocy.
SZANSE: • Możliwość pozyskania środków zewnętrznych z programów rządowych i unijnych. • Szansa na rozwój współpracy między gminami w zakresie usług społecznych i poradnictwa. • Rozwój kompetencji pracowników OPS i instytucji gminnych w zakresie pisania wniosków i projektów.	ZAGROŻENIA: • Narastający problem ukrytej bezdomności wśród osób uzależnionych i samotnych. • Rosnące ryzyko przemocy domowej i trudności wychowawczych w rodzinach. • Niewystarczająca liczba specjalistów w regionie do pracy z rodzinami i osobami w kryzysie. • Ograniczone środki finansowe gminy na utrzymanie usług społecznych.

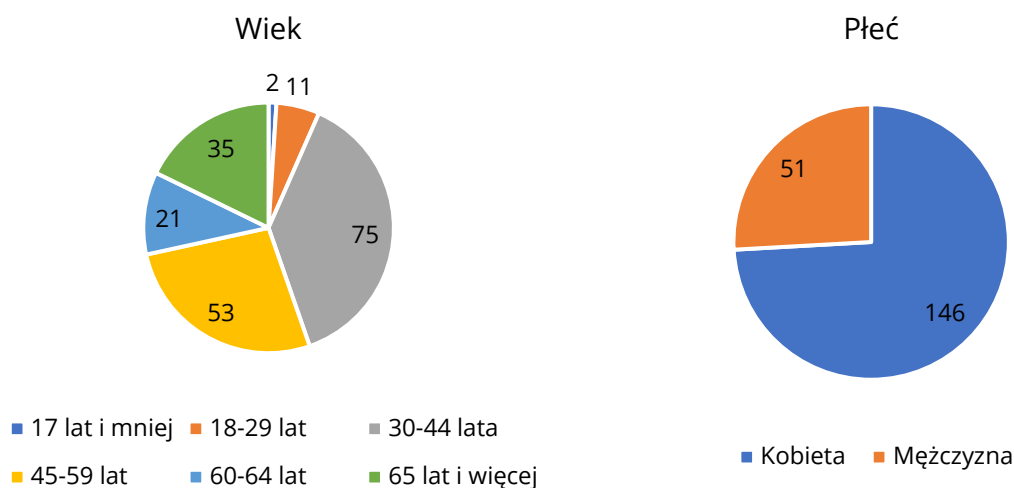
- Możliwość utworzenia stałego etatu ds. pozyskiwania funduszy i projektów społecznych.
- Szansa na rozwój poradnictwa rodzinnego i terapii w formie międzygminnych centrów wsparcia.
- Zwiększenie roli asystenta rodziny i wczesnej interwencji w problemach rodzinnych.
- Włączenie NGO w realizację zadań społecznych gminy.
- Tworzenie wspólnej platformy współpracy dla organizacji pozarządowych.
- Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki przemocy i uzależnień.
- Wprowadzenie programów wsparcia dla kobiet i dzieci – ofiar przemocy domowej.
- Powołanie Rady Seniorów jako głosu doradczego w polityce społecznej gminy.
- Rozwój programów aktywizacji społecznej i zawodowej dla rodzin w kryzysie.
- Trudności w pozyskaniu wykwalifikowanej kadry socjalnej i terapeutycznej.
- Zbyt mała skala współpracy między instytucjami a NGO.
- Niska motywacja do współdziałania między jednostkami samorządowymi.
- Brak długofalowej strategii w zakresie rozwoju usług społecznych.
- Postępująca cyfryzacja i presja na rodziców w wychowaniu dzieci bez odpowiedniego wsparcia edukacyjnego.
- Wzrost problemów wychowawczych związanych z brakiem poradnictwa rodzinnego i cyfrowym bezpieczeństwem dzieci.

5. Diagnoza w zakresie potrzeb

5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy

Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy Majdan Królewski przeprowadzona została m. in. w oparciu o badania ankietowe (CAWI) realizowane od początku września do końca października 2025 r. Wzięło w nim udział 197 mieszkańców. Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 30-44 lata. Większość to kobiety (74%).

Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Majdan Królewski

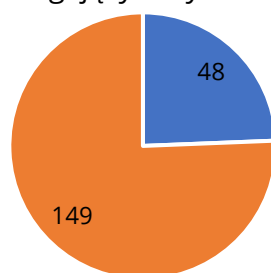

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Zasadność przeprowadzenia badania potwierdzona została tym, że średnio co czwarty ankietowany zamieszkiwał z osobą albo osobami wymagającymi świadczenia usług opiekuńczych, asystenckich lub opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania bądź sam wymagał tych usług. Dodatkowo około co szósty respondent zamieszkiwał samotnie gospodarstwo domowe.

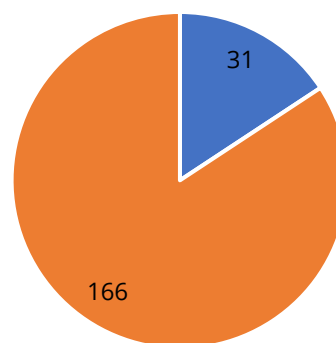
Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy Majdan Królewski

Osoby wymagające usług opiekuńczych,
asystenckich lub opieki wytchniniowej
w miejscu zamieszkania
lub zamieszkujące z osobami
wymagającymi tych usług

■ TAK ■ NIE

Osoby zamieszkujące samotnie

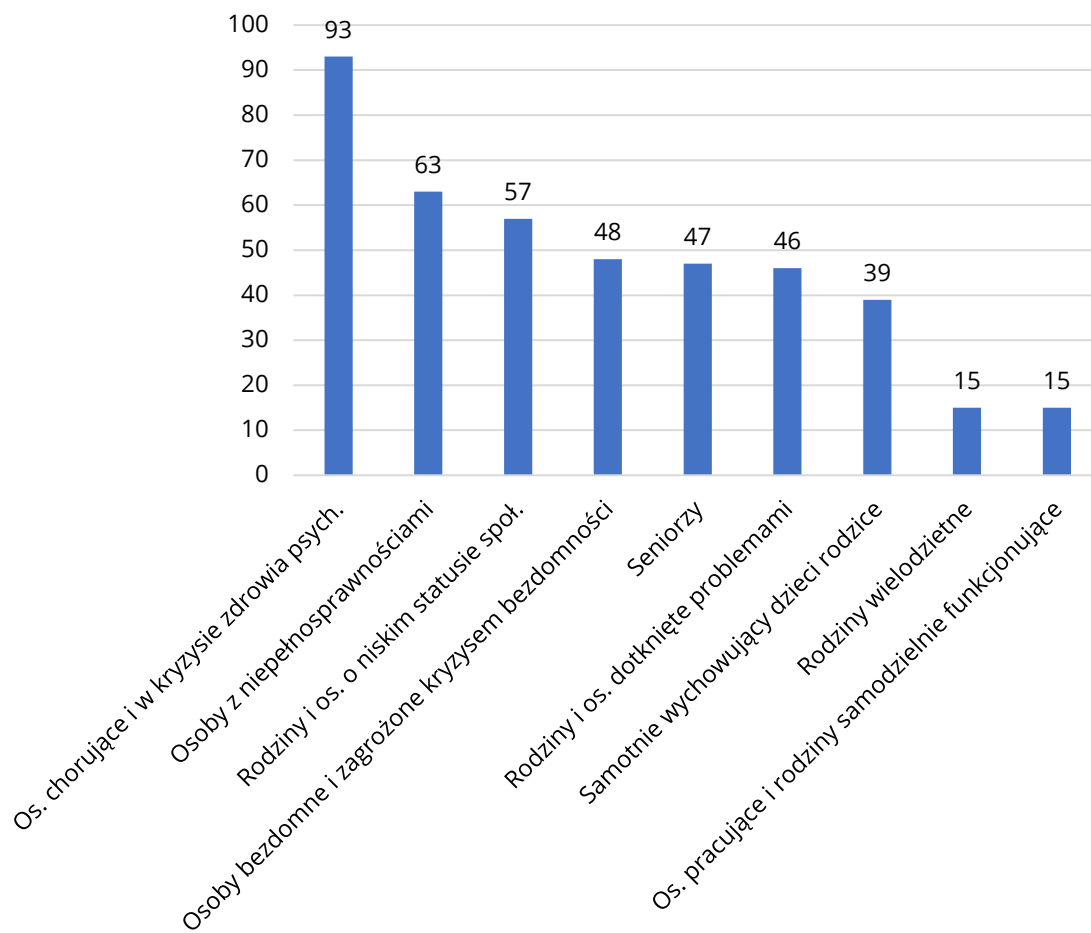

■ TAK ■ NIE

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Ankietowani z gminy Majdan Królewski dostrzegają trudności, z którymi zmagają się mieszkańcy. Największa grupa respondentów oceniła stopień trudności większości grup społecznych jako umiarkowany lub duży. Jedynie w kontekście osób pracujących i rodzin samodzielnie funkcjonujących oraz rodzin wielodzietnych najczęściej wskazano małe trudności. Natomiast do grona osób zmagających się z dużymi trudnościami niemal połowa respondentów zaliczyła przede wszystkim osoby chorujące i w kryzysie zdrowia psychicznego (47%). Wielu mieszkańców wskazało osoby z niepełnosprawnościami (32%), rodziny i osoby o niskim statusie społecznym (29%), osoby bezdomne i zagrożone kryzysem bezdomności (24%), seniorów (24%), rodziny i osoby dotknięte problemami, takim jak bezrobocie, przemoc domowa, uzależnienie (23%) oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci (20%). Mniejsza grupa respondentów wskazała rodziny wielodzietne oraz osoby pracujące i rodziny samodzielnie funkcjonujące jako środowiska z małymi trudnościami z bieżącym funkcjonowaniem.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznegoRysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym
w gminie Majdan Królewski według ankietowanych

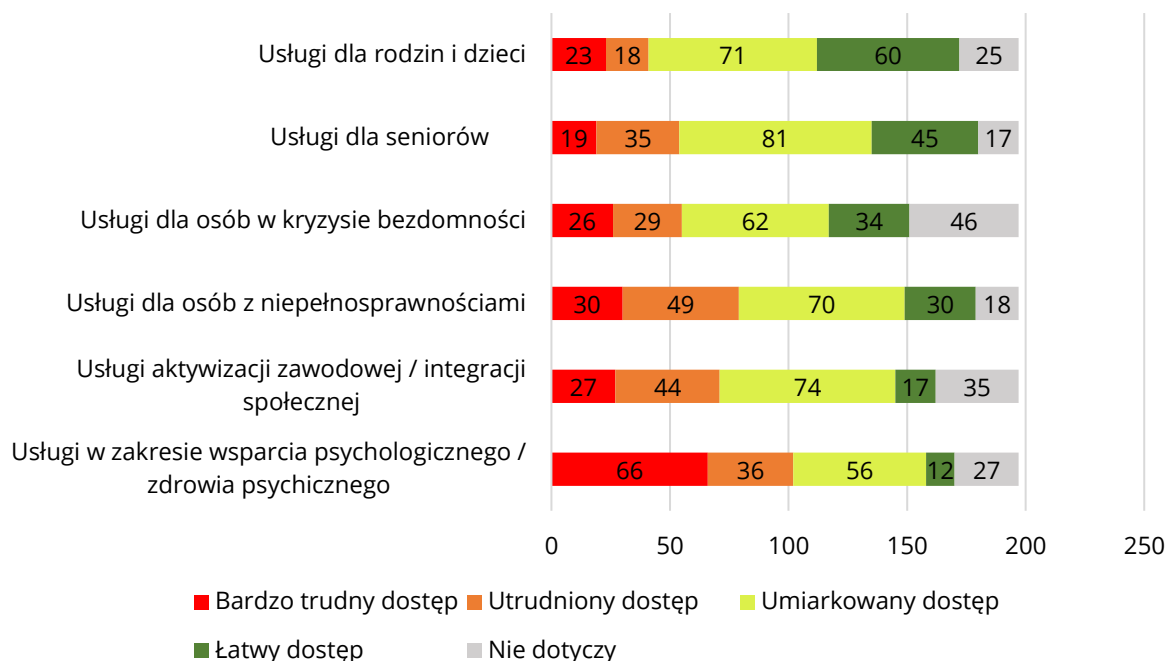
Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie ankietowanych dotyczące faktu i charakteru katalogu obecnie świadczonej pomocy społecznej w gminie Majdan Królewski, wskazuje, iż większość mieszkańców (78%) zna instytucje świadczące pomoc społeczną, ale jedynie 29% korzystało z ich usług. Dostępność usług społecznych została oceniana w większości umiarkowanie. Jedynie dostęp do usług w zakresie wsparcia psychologicznego został przez większość respondentów uznany za bardzo trudny. Najwięcej respondentów oceniło usługi dla rodzin i dzieci jako łatwo dostępne (30%). Zdaniem respondentów, najgorzej dostępne były usługi w zakresie wsparcia

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

psychologicznego lub zdrowia psychicznego - na bardzo trudny dostęp wskazało 34%, a na utrudniony dostęp – 18% respondentów.

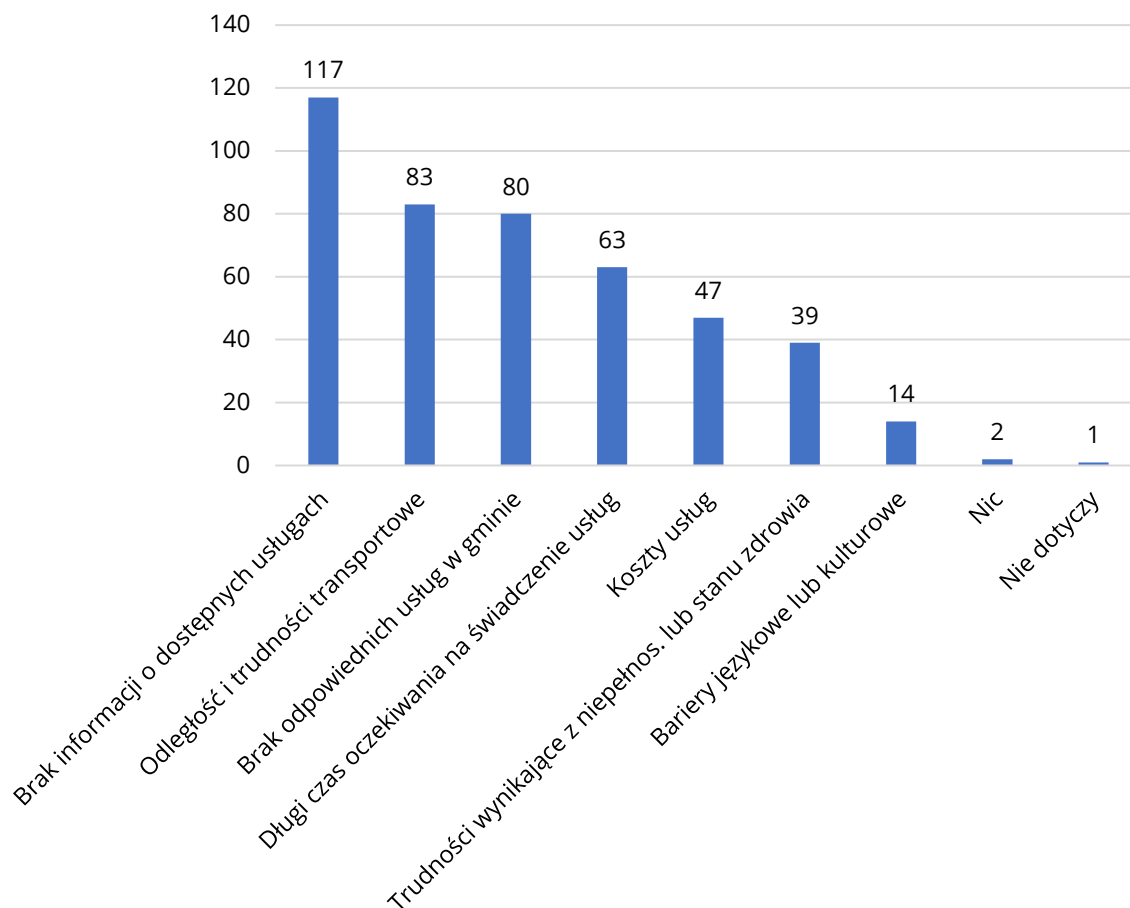
Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Majdan Królewski według ankietowanych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Mieszkańcy wskazywali, iż napotykali problemy utrudniające korzystanie z usług społecznych związane głównie z brakiem informacji o dostępnych usługach (59%), odległością i trudnościami transportowymi (42%) oraz brakiem odpowiednich usług w gminie (41%). Wymieniano również problemy związane z długim czasem oczekiwania na świadczenie usług (32%), kosztami usług (24%), trudnościami wynikającymi z niepełnosprawności lub stanu zdrowia (20%) oraz barierami językowymi lub kulturowymi (7%).

Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Majdan Królewski korzystanie z usług społecznych

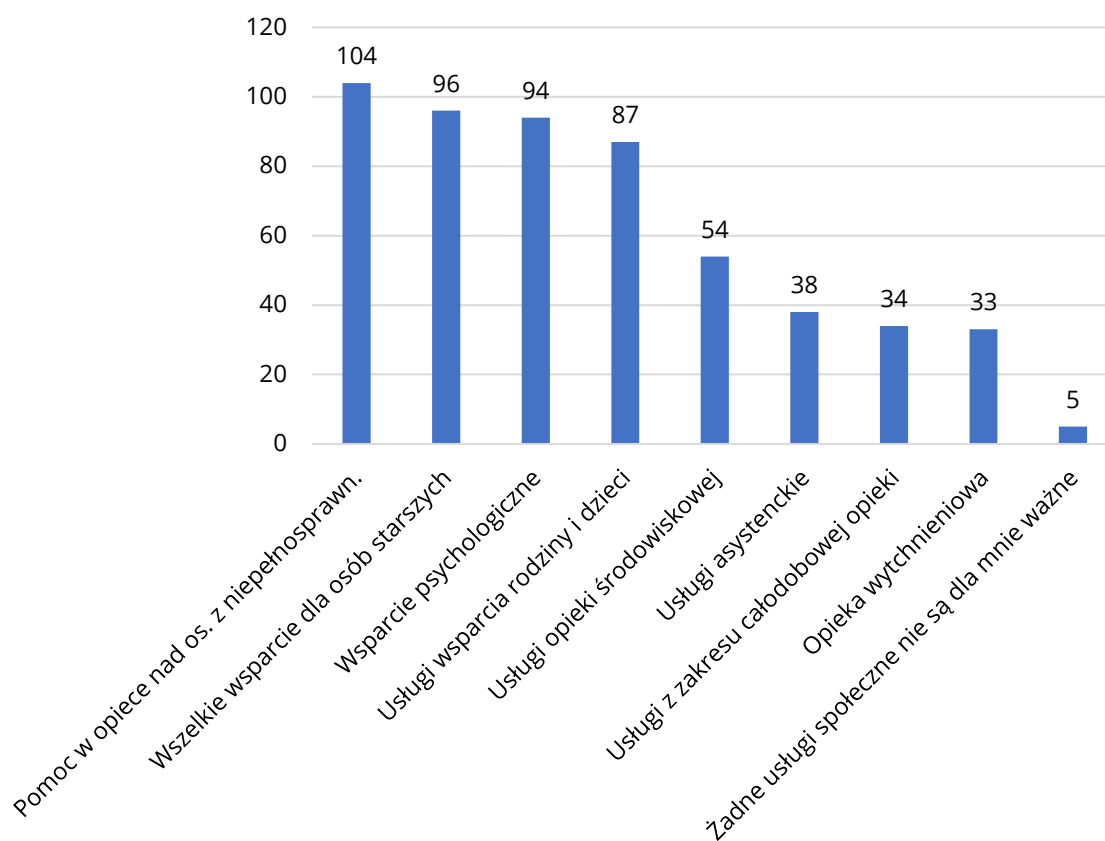

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie pozwoliło uzyskać opinię mieszkańców odnośnie do preferowanych usług społecznych, które powinny być świadczone w gminie Majdan Królewski. Największy odsetek mieszkańców (53%) za najważniejszą usługę społeczną uznał pomoc w opiece nad osobami z niepełnosprawnościami. Do innych istotnych usług społecznych zaliczono wszelkie wsparcie dla osób starszych (49%), wsparcie psychologiczne (48%) oraz usługi wsparcia rodziny i dzieci, np. żłobki, przedszkola, warsztaty i spotkania dla rodziców, wsparcie psychologiczne, świetlice środowiskowe (44%). W mniejszym stopniu ważnymi usługami społecznymi dla społeczności lokalnej są usługi opieki środowiskowej (27%), usługi asystenckie

(19%), usługi z zakresu całodobowej opieki, np. w domach pomocy społecznej oraz opieka wytchnieniowa (obie odpowiedzi po 17%).

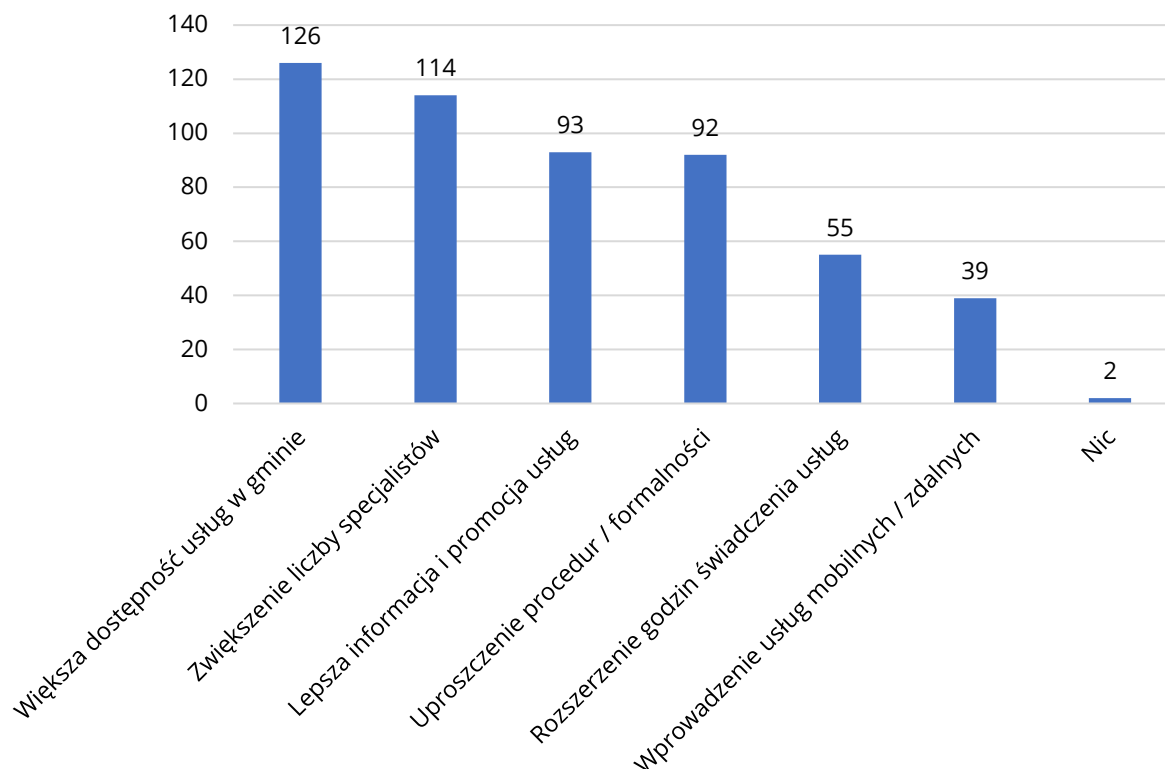
Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Majdan Królewski

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Do najważniejszych zmian, które ułatwiłyby korzystanie z usług społecznych w gminie Majdan Królewski, wskazywanych przez ankietowanych, należą przede wszystkim większa dostępności usług w gminie (64%) oraz zwiększenie liczby specjalistów (58%). Wskazywano również potrzebę lepszej informacji i promocji usług (47%), uproszczenia procedur lub formalności (47%) oraz rozszerzenia godzin świadczenia usług (28%). Ankietowani dostrzegali też konieczność wprowadzenia usług mobilnych lub zdalnych (20%).

Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie
Majdan Królewski według ankietowanych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Wśród propozycji zmian i inicjatyw, które mogłyby ułatwić korzystanie z usług społecznych, respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę zwiększenia dostępności oraz szerszego docierania do osób starszych, niesamodzielnych i mających trudności w samodzielnym skorzystaniu z pomocy. Podkreślano również znaczenie poszerzenia i urozmaicenia oferty usług – zwłaszcza tych, które obecnie nie są dostępne, takich jak drobne przeróbki krawieckie, usługi sprzątające, pomoc w ogrodzie, mobilne fryzjerstwo czy tańsze obiady z dowozem do domu. Zgłaszano także zapotrzebowanie na opiekę „na życzenie” na kilka godzin, zarówno dla seniorów, jak i dzieci.

W wielu wypowiedziach pojawiała się potrzeba promowania i upowszechniania istniejących usług, tworzenia czytelnych materiałów informacyjnych, a także

uruchomienia aktualizowanej na bieżąco strony internetowej prezentującej dostępne inicjatywy. Respondenci zwracali uwagę na konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych oraz badań potrzeb mieszkańców, aby lepiej dopasować ofertę wsparcia do lokalnych oczekiwań. Ważnym głosem było również zwiększenie empatii i otwartości pracowników pomocy społecznej oraz zapewnienie im szkoleń z zakresu komunikacji. Wskazywano również na potrzebę większego zaangażowania radnych oraz regularnego badania potrzeb rodzin i osób samotnych. Zgłaszano potrzebę poprawy kontaktu z instytucjami, postulowano większą obecność pracowników świadczących pomoc społeczną na zebraniach wiejskich.

Wśród konkretnych usprawnień infrastrukturalnych wymieniano instalację windy w urzędzie gminy oraz budowę podjazdów i udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami. Część mieszkańców postulowała tworzenie nowych ośrodków wsparcia, zwłaszcza dla osób przewlekle chorych, a także rozwój usług opiekuńczych świadczonych przez wyspecjalizowaną kadrę.

Respondenci podkreślali wartość działań integrujących społeczność lokalną, takich jak organizowanie spotkań seniorów w remizach, tworzenie kręgów wsparcia, miejsc spotkań dla młodzieży oraz przestrzeni dla matek z dziećmi. Zaznaczano potrzebę rozwoju działań związanych z wolontariatem i pomocą sąsiedzką.

Wskazywano na potrzebę wdrożenia konkretnych rozwiązań poprawiających dostępność komunikacyjną. Wymieniano konieczność uruchomienia usług transportowych na telefon, zapewnienia darmowego lub łatwiejszego dojazdu do lekarzy, specjalistów czy ośrodków usługowych, również w weekendy. Mieszkańcy zgłaszali również potrzebę rozszerzenia oferty medycznej, w tym zwiększenia dostępności psychologa, pielęgniarki środowiskowej oraz specjalistów.

Obserwowana jest niska świadomość mieszkańców gminy Majdan Królewski na temat zakresu procesu deinstytucjonalizacji – jedynie 20% z nich słyszało o tym pojęciu. Jednocześnie większość mieszkańców dostrzega korzyści (co ukazano na poniższym wykresie) związane z przeniesieniem usług realizowanych przez ośrodki, instytucje lub domy pomocy na bardziej indywidualne formy wsparcia,

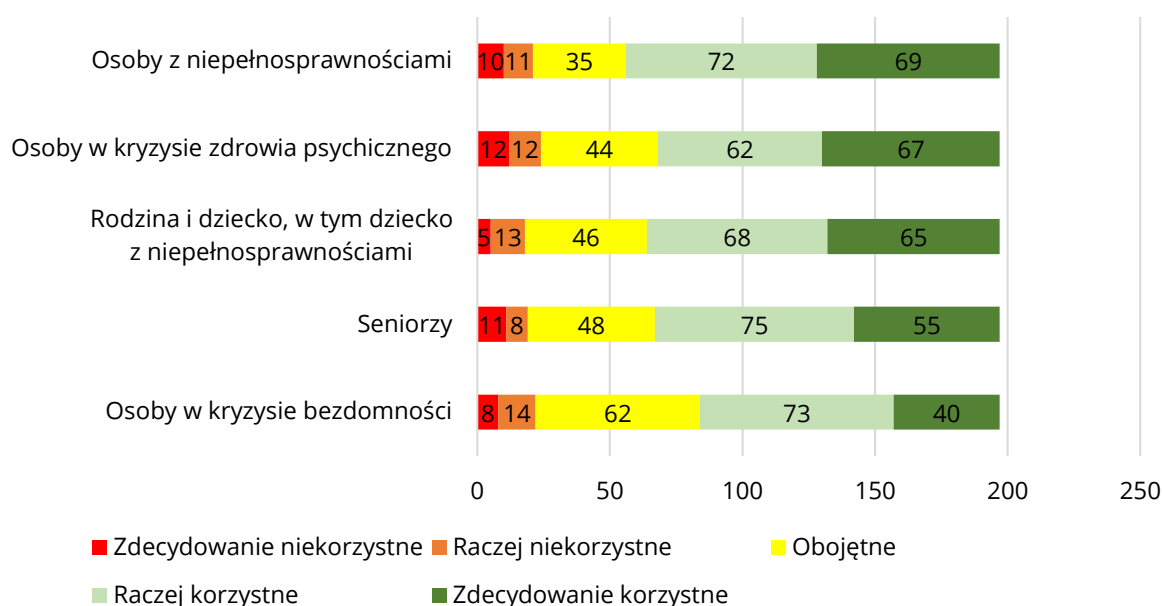

bliskie środowisku lokalnemu i wspierające życie w społeczności, co definiuje proces deinstytucjonalizacji.

Deinstytucjonalizacja została oceniona jako zdecydowanie korzystna lub raczej korzystna w odniesieniu do następujących grup:

- osób z niepełnosprawnościami (72%),
- osób w kryzysie zdrowia psychicznego (65%),
- rodzin i dzieci, w tym z niepełnosprawnościami (68%),
- seniorów (66%),
- osób w kryzysie bezdomności (57%).

Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup w gminie Majdan Królewski przez mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Dla większości mieszkańców gminy Majdan Królewski (59%) opieka środowiskowa lub domowa jest bardziej preferowaną formą otrzymywania pomocy od tradycyjnej usługi instytucjonalnej.

Oczekiwania mieszkańców gminy Majdan Królewski w zakresie form wsparcia zakładają przede wszystkim tworzenie ośrodków wsparcia, świadczących wsparcie

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

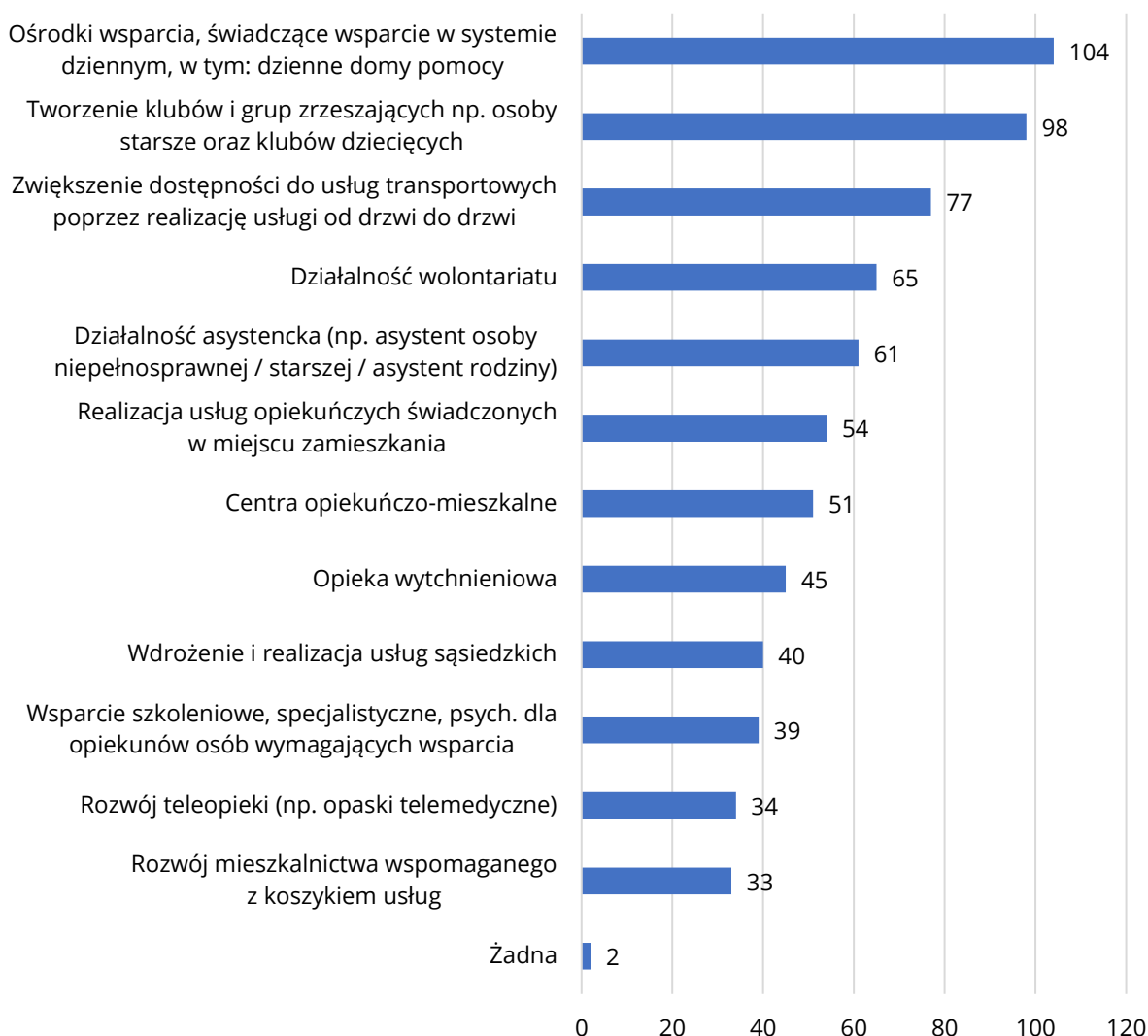
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

w systemie dziennym, w tym: dziennych domów pomocy (53%), tworzenie klubów i grup zrzeszających np. osoby starsze oraz klubów dziecięcych (50%) oraz zwiększenie dostępności do usług transportowych poprzez realizację usługi od drzwi do drzwi (39%). Wśród najcenniejszych form wsparcia społeczności lokalnej około co trzeci respondent wymienił działalność wolontariatu oraz działalność asystencką, np. w ramach asystenta osoby niepełnosprawnej lub starszej albo asystenta rodziny. Dla około co czwartego respondenta istotne byłyby realizacja usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, centra opiekuńczo-mieszkalne oraz opieka wytchnieniowa. Natomiast około co piąty ankietowany wskazał wdrożenie i realizację usług sąsiedzkich oraz wsparcie szkoleniowe, specjalistyczne, psychologiczne dla opiekunów osób wymagających wsparcia. W mniejszym stopniu wskazano również rozwój teleopieki (np. opaski telemedyczne), i rozwój mieszkalnictwa wspomaganego z koszykiem usług.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie Majdan Królewski

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Mieszkańcy wskazywali również, jakie usługi społeczne powinny zostać wdrożone lub być dostępne w większym stopniu lokalnie, aby lepiej odpowiadały ich potrzebom. Wskazywano przede wszystkim na konieczność zwiększenia dostępności usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, a także zapewnienia opieki całodobowej, opieki wytchnieniowej oraz wsparcia asystentów osób z niepełnosprawnościami. Mieszkańcy podkreślali również, że ważne jest

rozszerzenie oferty pomocy środowiskowej, w tym usług pielęgniarstwa środowiskowej, teleopieki oraz dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego i wsparcia przy zakupach czy codziennych czynnościach.

Wiele odpowiedzi odnosiło się także do usług opiekuńczo-mieszkalnych. Wskazywano na konieczność zwiększenia liczby miejsc w dziennych ośrodkach wsparcia, takich jak kluby seniora oraz na rozwój centrów opiekuńczo-mieszkalnych. Postulowano również organizowanie zajęć, warsztatów, rehabilitacji czy spotkań dla seniorów z możliwością zapewnienia transportu „od drzwi do drzwi”.

Pojawiały się postulaty tworzenia świetlic środowiskowych, grup wsparcia dla młodzieży i kobiet. Zgłaszano potrzebę tworzenia miejsc spotkań dostępnych dla różnych grup wiekowych, w tym przestrzeni dla młodych.

Zgłaszano potrzebę rozwinięcia dostępności do pomocy psychologicznej i poradnictwa specjalistycznego, w tym porad prawnych. Mieszkańcy zwracali uwagę, że wsparcie to powinno być dostępne na miejscu, bez konieczności dojazdów do większych miast. Wskazywano również na potrzebę większej liczby specjalistów pracujących lokalnie oraz lepszej organizacji poradnictwa dla rodzin.

Wielu mieszkańców podkreślało konieczność zapewnienia transportu lokalnego, w tym transportu na telefon, dowozu do ośrodków zdrowia czy instytucji publicznych. Podane przykłady świadczą o potrzebie zwiększenia działań z zakresu deinstytucjonalizacji usług społecznych w gminie Majdan Królewski.

5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W

niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi. Niniejsza diagnoza ma na celu wskazanie najistotniejszych problemów oraz rekomendacji, które mogą przyczynić się do poprawy jakości świadczonych usług społecznych i zwiększenia efektywności podejmowanych działań na rzecz grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne.

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Majdan Królewski stanowią jedną z najliczniejszych grup wymagających wsparcia. Wskazują przede wszystkim na trudności związane z codziennym funkcjonowaniem i dostępem do usług opiekuńczych. Respondenci podkreślali konieczność rozszerzenia usług świadczonych w miejscu zamieszkania, zwiększenia liczby opiekunek środowiskowych, teleopieki oraz wsparcia w czynnościach dnia codziennego, takich jak sprzątanie, robienie zakupów czy zamawianie ciepłych posiłków z dowozem. Często pojawiał się również postulat organizowania transportu dla seniorów – zarówno bezpłatnego, jak i na telefon – co miałyby umożliwić im dotarcie do lekarza, apteki, ośrodków wsparcia czy miejsc aktywizacji społecznej.

Zwracano również uwagę na potrzebę tworzenia przestrzeni do spotkań oraz inicjatyw integrujących grupy seniorów. Mieszkańcy postulowali rozwijanie klubów seniora, organizację warsztatów, zajęć rekreacyjnych i edukacyjnych oraz spotkań tematycznych, np. w remizach. Seniorzy zgłaszali także problem samotności i potrzebę zwiększenia zaangażowania wolontariuszy oraz sąsiadów w codzienne wsparcie osób starszych. Oczekiwania obejmowały również większą empatię i życzliwość ze strony pracowników instytucji publicznych, a także uproszczenie biurokracji, która często stanowi barierę w korzystaniu z dostępnych form pomocy.

Podsumowanie potrzeb osób starszych:

- Rozwój usług opiekuńczych i środowiskowych w miejscu zamieszkania;
- Zwiększenie dostępności transportu, w tym transportu na telefon;

- Tworzenie lokalnych miejsc integracji i aktywizacji seniorów;
- Przeciwdziałanie samotności poprzez wolontariat i pomoc sąsiedzką;
- Zapewnienie empatycznej, przyjaznej obsługi oraz uproszczenia procedur.

Osoby z niepełnosprawnościami

Osoby z niepełnosprawnościami zgłaszały potrzebę zwiększenia dostępności usług specjalistycznych, w tym asystentury, opieki wytchnieniowej oraz całodobowego wsparcia dla osób wymagających stałej opieki. Wskazywano również na istotne braki w dostępie do rehabilitacji, sprzętu pomocniczego oraz możliwości zorganizowania regularnego wsparcia w środowisku domowym. Odpowiedzi podkreślały także konieczność poprawy infrastruktury – budowy podjazdów, wind czy bezpiecznych przejść.

Rodziny i opiekunowie osób z niepełnosprawnościami podkreślali potrzebę dostępu do pomocy psychologicznej, grup wsparcia i działań edukacyjnych, które wzmacniałyby ich kompetencje opiekuńcze. Zwracano również uwagę na konieczność lepszej komunikacji pomiędzy instytucjami a rodzinami oraz zwiększenia empatii i zaangażowania pracowników służb społecznych. Oczekiwane jest również poszerzenie oferty lokalnych ośrodków wsparcia i zwiększenie liczby specjalistów pracujących w gminie.

Podsumowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- Zwiększenie dostępności asystentów i usług opieki wytchnieniowej;
- Rozwój rehabilitacji, sprzętu wspomagającego i usług środowiskowych;
- Wsparcie rodzin poprzez poradnictwo, psychologa i grupy wsparcia;
- Eliminacja barier architektonicznych;
- Zwiększenie liczby specjalistów i lepsza komunikacja z instytucjami.

Osoby w kryzysie bezdomności

Choć w gminie Majdan Królewski problem bezdomności nie stanowi nadrzędnego problemu, wskazywano na konieczność rozwijania grup wsparcia dla osób uzależnionych, co ma bezpośredni związek z zapobieganiem bezdomności.

Zwracano również uwagę na potrzebę zwiększenia dostępności pomocy psychologicznej, porad prawnych oraz usług kierowanych do osób w trudnych sytuacjach życiowych, takich jak utrata pracy czy kryzysy rodzinne. Wskazywano konieczność wzmocnienia działań profilaktycznych oraz rozwój usług środowiskowych.

Mieszkańcy podkreślali również znaczenie działań informacyjnych i aktywizujących, które mogą wspierać osoby zagrożone bezdomnością w ponownej integracji ze społecznością lokalną. Wskazywano także na rolę wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej jako uzupełnienia systemu wsparcia instytucjonalnego. Choć skala problemu może być niewielka, wyrażone potrzeby wskazują, że konieczne jest budowanie systemowych rozwiązań ukierunkowanych na wczesną interwencję.

Podsumowanie potrzeb osób w kryzysie bezdomności:

- Rozwój grup wsparcia dla osób uzależnionych;
- Rozwój dostępu do pomocy psychologicznej i porad prawnych;
- Prowadzenie działań profilaktycznych i w zakresie wczesnej interwencji;
- Rozwój wsparcia środowiskowego;
- Włączanie społeczności lokalnej w pomoc poprzez wolontariat.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Problemy zdrowia psychicznego stają się coraz bardziej widoczne w lokalnej społeczności. Wielokrotnie wskazywano na niedostateczną dostępność specjalistów zdrowia psychicznego. Zgłaszano potrzebę zapewnienia lokalnego dostępu do psychologa i poradnictwa specjalistycznego, zwłaszcza w kontekście narastających problemów takich jak depresja, zaburzenia nastroju czy kryzysy rodzinne. Wskazywano, że terminy oczekiwania na pomoc są zbyt długie, a pomoc powinna być dostępna „od ręki”, szczególnie dla dzieci i młodzieży.

Respondenci podkreślali również konieczność tworzenia grup wsparcia, świetlic, miejsc spotkań i przestrzeni integracyjnych, które sprzyjałyby budowaniu relacji i poprawie dobrostanu psychicznego. Wskazywano również na potrzebę działań edukacyjnych i profilaktycznych podnoszących świadomość mieszkańców w

zakresie zdrowia psychicznego. Ważnym elementem było też zapewnienie wsparcia dla rodzin w kryzysie, zwłaszcza tych zmagających się z konfliktami, chorobami lub utratą pracy.

Podsumowanie potrzeb osób w kryzysie zdrowia psychicznego:

- Niewystarczająca liczba psychologów, psychiatrów i terapeutów;
- Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i specjalistycznej;
- Tworzenie grup wsparcia, świetlic i miejsc integracji;
- Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie zdrowia psychicznego;
- Skrócenie czasu oczekiwania na pomoc psychologa dla dzieci i młodzieży.

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi zmagają się z problemami związanymi z niedostateczną ofertą usług edukacyjnych, opiekuńczych i czasu wolnego. Proponowano organizację warsztatów rozwijających zainteresowania, zajęć tematycznych oraz miejsc pozwalających dzieciom i młodzieży na aktywne spędzanie czasu.

Istotnym obszarem były również potrzeby związane z dostępem do psychologa, poradnictwa rodzinnego i pomocy w kryzysach wychowawczych czy małżeńskich. Respondenci podkreślali konieczność podjęcia działań integracyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych. Zwracano również uwagę na konieczność poprawy przepływu informacji o dostępnych usługach.

Podsumowanie potrzeb rodzin z dziećmi:

- Rozwój oferty opiekuńczej, edukacyjnej i czasu wolnego;
- Ułatwienie dostępu do psychologa i poradnictwa rodzinnego;
- Rozwój działań integracyjnych i profilaktycznych wzmacniających rodziny;
- Lepsza komunikacja i informowanie o dostępnych usługach;
- Tworzenie grup wsparcia, świetlic i miejsc integracji dla rodzin;
- Potrzeba wzmocnienia wsparcia z zakresu poradnictwa rodzinnego.

5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych

Podrozdział obrazuje potrzeby i istotne kwestie dotyczące instytucji i organizacji społecznych przez pryzmat przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej. W tym kontekście istotnymi zagadnieniami, które zgłaszali pracownicy OPS i Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego są:

- Zwiększenie liczby pracowników, aby zapewnić ciągłość działań oraz zmniejszyć nadmierne obciążenie kadry;
- Zapewnienie regularnych szkoleń specjalistycznych, obejmujących pracę z osobami w kryzysie, komunikację, interwencję środowiskową oraz kompetencje związane z deinstytucjonalizacją;
- Potrzeba lepszego wyposażenia technicznego, odpowiednich pomieszczeń do pracy z klientem i zaplecza infrastrukturalnego umożliwiającego świadczenie usług środowiskowych;
- Potrzeba poprawy współpracy międzyinstytucjonalnej, aby działania na rzecz mieszkańców były spójne;
- Zapewnienie transportu służbowego dla pracowników realizujących pracę środowiskową na rozproszonych terenach wiejskich;
- Potrzeba zmniejszenia obciążeń administracyjnych oraz uproszczenia dokumentacji,
- Zwiększenie dostępności usług psychologicznych, terapeutycznych i opiekuńczych, skracającego czas oczekiwania;
- Potrzeba prowadzenia działań informacyjnych, które podnoszą świadomość mieszkańców o dostępnych usługach i odciążają pracowników z nadmiaru zapytań;
- Zapewnienie stabilnego finansowania, umożliwiającego zatrudnienie kadry, rozwój usług i planowanie działań w dłuższej perspektywie;
- Wzmacnianie atmosfery pracy poprzez wsparcie zespołów, integrację, podnoszenie motywacji i zapobieganie wypaleniu zawodowemu;
- Rozwijanie usług elastycznych, które pozwalają dopasować wsparcie do indywidualnych potrzeb osób i rodzin, zwłaszcza w sytuacjach złożonych;

- Budowanie lokalnych sieci wsparcia, obejmujących wolontariat, pomoc sąsiedzką i współpracę społeczną, aby odciążać instytucje w zadaniach środowiskowych;
- Instytucje potrzebują lepiej zorganizowanych procesów wewnętrznych, w tym klarownego podziału zadań, sprawnego obiegu informacji i wyraźnych priorytetów działania;

5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób

Najbliższe kręgi wsparcia – rodzina, sąsiedzi i lokalna społeczność – odgrywają fundamentalną rolę w codziennym funkcjonowaniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci z niepełnosprawnościami. Analiza zgromadzonych opinii wskazuje, że mieszkańcy gminy w dużej mierze opierają swoje poczucie bezpieczeństwa i jakości życia na wsparciu osób najbliższych. To właśnie rodzina wciąż pozostaje pierwszym i najważniejszym źródłem pomocy, zarówno emocjonalnej, jak i praktycznej. Respondenci podkreślali, że to od zaangażowania członków rodziny najczęściej zależy możliwość zapewnienia odpowiedniej opieki, organizacji codziennego funkcjonowania czy korzystania z usług specjalistycznych. Dotyczy to zwłaszcza osób wymagających stałej obecności opiekuna lub regularnych wizyt rehabilitacyjnych, a także seniorów, którzy bez wsparcia bliskich mają ograniczoną możliwość korzystania z transportu czy usług medycznych.

Jednocześnie zauważalna jest rosnąca potrzeba uzupełniania wsparcia rodzinnego o pomoc sąsiedzką i inicjatywy społeczności lokalnej. W wielu odpowiedziach pojawiały się przykłady dobrej współpracy sąsiedzkiej – wzajemnego pomagania w załatwianiu spraw urzędowych, zakupach, drobnych pracach domowych czy reagowaniu w sytuacjach nagłych. Mieszkańcy podkreślali jednak, że takie wsparcie jest często incydentalne i zależy od indywidualnych relacji, a nie od zorganizowanych działań społeczności. Wskazywano również na potrzebę budowania silniejszych więzi lokalnych poprzez tworzenie miejsc spotkań, świetlic, klubów seniora czy wspólnych inicjatyw integracyjnych, które sprzyjałyby naturalnemu rozwijaniu sieci wsparcia. Z odpowiedzi wynika także, że wśród części rodzin narasta poczucie przeciążenia oraz zgłaszana jest potrzeba

profesjonalnego wsparcia, które mogłoby odciążyć bliskich i zapobiec wypaleniu opiekunów. Wskazuje to na konieczność wzmacniania zarówno rodzin, jak i środowiska lokalnego jako komplementarnych kręgów wsparcia.

Podsumowanie potrzeb najbliższych kręgów wsparcia:

- Rodzina stanowi podstawowy i najczęściej wykorzystywany krąg wsparcia, obejmujący zarówno pomoc w czynnościach codziennych, jak i wsparcie emocjonalne oraz organizacyjne;
- W wielu gospodarstwach domowych to jeden z członków rodziny przejmuje główną odpowiedzialność za opiekę, co prowadzi do dużego obciążenia i ryzyka przeciążenia lub wypalenia opiekunów;
- Wsparcie sąsiedzkie pełni doraźną rolę, oferując pomoc w zakupach, drobnych pracach domowych, transporcie czy reagowaniu w sytuacjach nagłych;
- Potrzeba wzmacniania więzi sąsiedzkich poprzez organizację wydarzeń, tworzenie miejsc spotkań oraz rozwój inicjatyw społecznych sprzyjających budowaniu zaufania i współpracy;
- Ważnym elementem najbliższych kręgów wsparcia są lokalne instytucje oraz wolontariusze, którzy mogą odciążyć rodziny i wypełnić lukę w sytuacjach wymagających kompetencji specjalistycznych;
- Potrzeba rozwijania działań integracyjnych dla różnych grup wiekowych, aby przeciwdziałać izolacji oraz zwiększyć wzajemne zaangażowanie mieszkańców;
- Konieczność budowania systemu usług, który nie zastąpi, lecz wzmocni rodzinę i społeczność lokalną, tworząc stabilne, wzajemnie uzupełniające się kręgi wsparcia.

6. Analiza potrzeb

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Majdan Królewski mogą liczyć na wsparcie w zakresie podstawowych potrzeb opiekuńczych oraz pomocy w sytuacjach kryzysowych. Kluczowe formy wsparcia to:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Usługi opiekuńcze (świadczone przez opiekunki zatrudnione w OPS)
3. Praca socjalna

W sytuacjach wymagających opieki całodobowej, Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje osoby starsze do Domów Pomocy Społecznej znajdujących się poza gminą oraz partycypuje w kosztach.

Osoby z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego

Dla osób z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego dostępne są formy wsparcia podobne do tych oferowanych seniorom, co odzwierciedla ich specyficzne potrzeby:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Usługi opiekuńcze (świadczone przez opiekunki zatrudnione w OPS)

3. Praca socjalna

W razie potrzeb OPS kieruje osoby i opłaca ich pobyt w Domach Pomocy Społecznej mieszczących się poza gminą oraz partycypuje w kosztach.

Osoby w kryzysie bezdomności

W gminie Majdan Królewski osoby w kryzysie bezdomności otrzymują pomoc poprzez zapewnienie im schronienia i opieki w placówce poza terenem jednostki. Koszty pobytu częściowo pokrywa gmina, częściowo osoba zgodnie z podjętą przez Radę Gminy Uchwałą.

1. Praca socjalna

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi w gminie Majdan Królewski korzystają z usług wspierających rozwój dzieci oraz integrację społeczną rodzin. Oferowane formy wsparcia to:

1. Żłobki
2. Oddziały przedszkolne
3. Świetlica szkolna
4. Praca socjalna

6.2. Diagnoza usług deficytowych

Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym wskazuje, iż brak:

- Dziennych domów pobytu, placówek wsparcia dziennego, typu Dom Seniora, Klub Seniora czy świetlic środowiskowych
- Wystarczającego dostępu do lekarzy specjalistów
- Usług w obszarze zdrowia psychicznego
- Większej promocji dostępnych i nowych usług
- Większej liczby Asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Większej liczby Asystentów osób starszych
- Większej liczby Asystentów rodziny

- Wsparcia psychologicznego dla opiekunów osób wymagających codziennego wsparcia
- Wsparcia prawnego dla rodzin i osób w kryzysie
- Większej liczby godzin Opieki wytchnieniowej
- Transportu od drzwi do drzwi
- Wolontariatu i grup wsparcia

6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych

Pracownicy OPS wskazują, iż barierami w realizacji usług społecznych w gminie są:

1. Niedostateczne środki finansowe
2. Brak wystarczającej liczby pracowników
3. Brak odpowiednich placówek i infrastruktury
4. Brak odpowiedniego transportu

Potrzeby personelu (kadry) świadczącej usługi społeczne:

- Szkolenia specjalistyczne dla pracowników
- Braki kadrowe w zakresie asystentów rodziny i asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Brak lekarzy specjalistów, rehabilitantów i psychologów
- Wiedza pracowników OPS o deinstytucjonalizacji jest obecnie zaawansowana, niemniej podkreślają oni chęć edukacji w tej tematyce
- Jako najefektywniejsze sposoby zdobywania wiedzy w tematyce deinstytucjonalizacji pracownicy OPS wskazują szkolenia i warsztaty zdalne, platformy e-learningowe i dostęp do materiałów edukacyjnych i literatury specjalistycznej.
- Pracownicy OPS doświadczając opór wobec zmiany wśród mieszkańców poszukując braków świadomości społecznej dotyczącej deinstytucjonalizacji

Celem skutecznego wdrożenia LPDI kadra wskazuje, iż zasadnym byłoby:

- Zwiększenie zasobów kadrowych
- Zaangażowanie większych środków finansowych

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Wsparcie w zakresie szkoleń dla personelu
- Wsparcie w zakresie planowania strategicznego
- Wdrożenie skutecznego narzędzia do monitorowania i oceny usług
- Wsparcie w zakresie nawiązywania partnerstw z innymi instytucjami
- Poszerzenie zasobów infrastrukturalnych w tym o dodatkowe pomieszczenia

6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych

Główną przyczyną nierealizowania usług społecznych są ograniczone środki na finansowanie usług społecznych, a także ograniczenia transportowe i kadrowe. Jednym z ograniczeń są ponadto uwarunkowania demograficzne oraz lokalizacyjne i komunikacyjne gminy.

7. Część programowa

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, podobnie jak każdy dokument strategiczny, określa główny cel, który jest realizowany poprzez cele szczegółowe i składające się na nie kierunki działań lub konkretne propozycje działań. Cele szczegółowe wyznaczono według obszarów tematycznych dotyczących kolejno: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością, osób w kryzysie zdrowia psychicznego i rodzin z dziećmi. Dodatkowo wyznaczono cele horyzontalne, które stanowią ogólne kierunki interwencji dla gminy, wspierające oraz warunkujące skuteczną realizację celów szczegółowych.

Cel ogólny

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Majdan Królewski dostępu do zintegrowanych usług społecznych, realizowanych w środowisku lokalnym i dostosowanych do indywidualnych potrzeb, sprzyjających samodzielności i aktywnemu uczestnictwu w życiu społeczności

Cele przekrojowe (horyzontalne)

Cele przekrojowe, zwane również horyzontalnymi, to kluczowe obszary, które mają na celu wsparcie realizacji działań i celów szczegółowych w różnych aspektach polityki społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej. W przypadku gminy Majdan Królewski, cele horyzontalne stanowią fundament dla zapewnienia spójności i synergii pomiędzy poszczególnymi inicjatywami, które są realizowane na poziomie lokalnym. Skupiają się na rozwijaniu partnerstw między instytucjami, integrowaniu dostępnych usług oraz usprawnianiu funkcjonowania administracji publicznej, co sprzyja poprawie jakości życia mieszkańców.

Cele przekrojowe stanowią podstawę dla skutecznego wprowadzania zmian w zakresie wsparcia społecznego, zdrowotnego, edukacyjnego oraz infrastrukturalnego, obejmując wszystkie grupy społeczne, w tym osoby starsze,

dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny oraz inne osoby w trudnej sytuacji życiowej. Ich realizacja sprzyja budowaniu zrównoważonego i inkluzywnego rozwoju, odpowiadającego na potrzeby lokalnej społeczności, w tym poprawie jakości usług publicznych oraz dostępności do niezbędnego wsparcia.

Cel przekrojowy 1	Informowanie o dostępnych usługach i możliwościach wsparcia, w tym prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych, w celu zwiększenia dostępności i efektywności lokalnego systemu pomocy
Cel przekrojowy 2	Rozwój grup wsparcia/kręgów wsparcia, poprzez inspirowanie do tworzenia oddolnych inicjatyw integrujących osoby z podobnymi doświadczeniami i problemami
Cel przekrojowy 3	Zwiększenie współpracy międzysektorowej – tworzenie i rozwijanie partnerstw pomiędzy organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i sektorem prywatnym dla zapewnienia skoordynowanej pomocy i wsparcia, które odpowiadają na zróżnicowane potrzeby mieszkańców gminy
Cel przekrojowy 4	Promowanie i edukowanie wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, zapewnienie dostępu do szkoleń, wsparcia psychologicznego, prawnego i doradztwa dla rodzin, opiekunów oraz osób starszych i innych grup wymagających wsparcia

Obszar 1	Osoby starsze					
Cel szczegółowy 1	Rozwój efektywnego i trwałego systemu usług społecznych dla osób starszych, wspierającego ich samodzielność, aktywne uczestnictwo w życiu społeczności oraz podnoszenie jakości życia w środowisku lokalnym					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	1.	Rozwój usług społecznych w trybie dziennym skierowanych do seniorów, takich jak centra aktywności senioralnej	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	2.	Dążenie do wdrożenia usług transportowych dla seniorów typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	3.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

4.	Rozwój usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób starszych	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
5.	Rozwój i realizacja usług asystenckich dla seniorów	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
6.	Dążenie do rozwoju usług z zakresu teleopieki i rozwoju rozwiązań z zakresu mobilnych usług medycznych	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
7.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę nad osobą starszą poprzez rozwój opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

	8.	Dążenie do zapewniania wsparcia psychologicznego, oraz doradztwa: prawnego w zakresie obowiązującego prawa oraz informacyjnego dla opiekunów osób starszych	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	9.	Aktywizacja i włączanie seniorów w życie kulturalne i społeczne gminy, współpraca międzypokoleniowa np. programy reintegracyjne, warsztaty, grupy wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 2	Osoby z niepełnosprawnościami					
Cel szczegółowy 2	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do wysokiej jakości, środowiskowych usług społecznych, wspierających rozwój ich potencjału oraz pełne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	10.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze

		opiekuńczych, a także pomocy sąsiedzkiej świadczonych w miejscu zamieszkania (oraz pozyskanie kadry)		Majdanie Królewskim i inni realizatorzy		europejskie, krajowe i inne
	11.	Wdrożenie usług asystenckich adekwatnych do potrzeb mieszkańców z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	12.	Dążenie do zapewnienia dostępu usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	13.	Dążenie do zapewnienia usług transportowych dla osób z niepełnosprawnościami typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	14.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze

		rozwój opieki wytchnieniowej i asystenckiej		Majdanie Królewskim i inni realizatorzy		europejskie, krajowe i inne
	15.	Dążenie do zapewnienia wsparcia psychologicznego, a także doradztwa prawnego w zakresie: obowiązującego prawa oraz informacyjnego dla opiekunów osób wymagających wsparcia	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	16.	Dążenie do aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	17.	Dążenie do likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych na obszarze gminy	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

Obszar 3	Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością					
Cel szczegółowy 3	Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością, zapewniającego im godne życie					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	18.	Świadczenie pracy socjalnej dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	19.	Dążenie do zwiększania dostępności mieszkań socjalnych, treningowych oraz wspomaganych	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	20.	Dążenie do aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

	21.	Monitorowanie sytuacji osób w kryzysie bezdomności, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym (np. we współpracy z policją)	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	22.	Dążenie do zapewnienia schronienia osobom tego wymagającym (również poprzez umowy z instytucjami spoza gminy)	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 4	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego					
Cel szczegółowy 4	Wzmacnianie systemu środowiskowego wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym, umożliwiającego korzystanie ze zindywidualizowanych usług oraz rozwijanie kompetencji życiowych i społecznych					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	23.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

		zamieszkania (w tym pozyskanie kadr)				
	24.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez rozwój opieki wytchnieniowej oraz usług asystenckich	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	25.	Dążenie do rozwoju środowiskowych form wsparcia, które umożliwią osobom w kryzysie zdrowia psychicznego pełne korzystanie z usług dostosowanych do ich potrzeb oraz rozwój umiejętności życiowych	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	26.	Dążenie do wdrożenia wsparcia i poradnictwa psychoterapeutycznego i psychiatrycznego w gminie stacjonarnie lub online	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	27.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze

		istotności zdrowia psychicznego oraz promowanie działań profilaktycznych w tym obszarze		Majdanie Królewskim i inni realizatorzy		europejskie, krajowe i inne
Obszar 5	Rodziny z dziećmi					
Cel szczegółowy 5	Rozwój lokalnych, zintegrowanych form wsparcia dla rodzin, sprzyjających wzmocnieniu ich zasobów, samodzielności i jakości życia w środowisku lokalnym					
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/ podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
	28.	Monitorowanie potrzeb i rozwój systemu opieki nad dzieckiem w celu zachowania adekwatnej do potrzeb dostępności miejsc, w tym placówek wsparcia dziennego	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	29.	Dążenie do rozwoju oferty i tworzenie warunków do aktywnego spędzania	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

		wolnego czasu dla rodzin z dziećmi i młodzieży		Królewskim i inni realizatorzy		
	30.	Dążenie do tworzenia systemu profilaktyki i wczesnej interwencji dla rodzin w kryzysie, dzieci i osób uzależnionych	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	31.	Wsparcie psychologiczne dla dzieci i rodzin poprzez zapewnienie dostępności psychologów (w tym pozyskanie kadry)	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
	32.	Dążenie do wdrożenia wsparcia rodziny poprzez działania asystenta rodziny (w tym pozyskanie kadry)	Do 2030 roku	Gmina Majdan Królewski, OPS w Majdanie Królewskim i inni realizatorzy	<i>Do uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu

Realizacja lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI) wymaga stabilnych i zróżnicowanych źródeł finansowania, które umożliwią wdrożenie nowych form wsparcia oraz przekształcenie istniejących instytucji w kierunku bardziej zindywidualizowanych, środowiskowych usług. Niniejszy rozdział nie dotyka w sposób szczegółowy analizy kosztów realizacji planu, natomiast wskazuje przede wszystkim możliwe źródła finansowania, o które ubiegać się może gmina, aby realizować wytyczne w niniejszym Planie kierunki działań.

Poniżej przedstawiono kluczowe źródła finansowania, które mogą zostać wykorzystane na poziomie lokalnym:

1. Środki własne jednostek samorządu terytorialnego (JST)

Jednostki samorządu terytorialnego jako kluczowi realizatorzy polityki społecznej na poziomie lokalnym, powinny zapewnić finansowanie z budżetów własnych.

- Finansowanie bieżące: np. utrzymanie funkcjonowania mieszkań wspomaganych, organizacja usług opiekuńczych czy dziennych form wsparcia, rozwój nowych usług środowiskowych (np. usługi sąsiedzkie, teleopieka).
- Wkład własny do projektów unijnych: JST mogą wykorzystać środki własne jako wkład wymagany do projektów konieczny przy projektach finansowanych m.in. z EFS+, EFRR, Funduszu Solidarnościowego, PFRON i Interreg.
- Tworzenie rezerw celowych: w budżetach lokalnych mogą być tworzone rezerwy na realizację działań wynikających z LPDI, co umożliwi lepsze planowanie wydatków.

2. Fundusze europejskie i krajowe

Deinstytucjonalizacja usług społecznych jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i polityki społecznej w Polsce, co zapewnia szeroki dostęp do funduszy wspierających tego typu działania.

a) Fundusze europejskie 2021–2027

- Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+): finansowanie działań wspierających aktywizację społeczną, integrację zawodową, rozwój usług opiekuńczych oraz wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR): wspieranie inwestycji infrastrukturalnych, takich jak tworzenie mieszkań wspomaganych, dziennych domów wsparcia, placówek integracyjnych czy modernizacja i adaptacja istniejących budynków.
- Programy krajowe współfinansowane przez UE, np. Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie dla Regionów czy Fundusze Norweskie.

b) Programy krajowe i dotacje ministerialne

- Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: wsparcie w ramach programów: „Opieka 75+”, „Senior+”, „Aktywni+” „Posiłek w szkole i w domu”, „Asystent osobisty Osoby Niepełnosprawnej” czy „Czas na Mieszkanie”, Program „Opieka wytchnieniowa”, „Centra opiekuńczo-mieszkalne” lub programy wspierające rodziny i pieczę zastępczą.

3. Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP)

Partnerstwo publiczno-prywatne to model, który może skutecznie wesprzeć rozwój usług społecznych, szczególnie w zakresie inwestycji infrastrukturalnych.

W ramach partnerstwa publiczno-prywatnego można realizować działania takie jak np.:

- budowa mieszkań wspomaganych i treningowych, gdzie partner prywatny finansuje inwestycję np. w zamian za długoterminowe użytkowanie lub zarządzanie;
- zlecanie usług społecznych organizacjom pozarządowym lub przedsiębiorstwom społecznym – w ramach tego działania można

wykorzystać wiedzę i doświadczenia sektora pozarządowego w realizacji usług środowiskowych.

4. Organizacje pozarządowe i fundacje

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może być kluczowa w realizacji działań wynikających z LPDI. NGO-sy często posiadają doświadczenie, które pozwala na skuteczną realizację innowacyjnych form wsparcia. W ramach tej współpracy można np.:

- uzyskać granty i dotacje krajowe i międzynarodowe: fundacje oraz stowarzyszenia mogą ubiegać się o środki na realizację lokalnych projektów deinstytucjonalizacyjnych, np.:
 - Fundacja Batorego (granty lokalne, partycypacja);
 - Fundacja Fundusz Współpracy (Premia Społeczna – współpraca z PES);
 - Fundacja im. Stefana Kuryłowicza (projekty architektoniczne dot. przestrzeni społecznych);
 - IKEA Foundation (projekty mieszkaniowe i społeczne);
 - Open Society Foundations;
 - granty korporacyjne: Orange, Santander, PZU, BGK.

5. Środki z funduszy celowych i lokalnych inicjatyw

a) Fundusze celowe

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON): finansowanie działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami, takich jak usługi asystenckie, dostępność przestrzeni publicznej czy szkolenia zawodowe.
- Fundusz Pracy: wsparcie aktywizacji zawodowej i społecznej osób korzystających z pomocy społecznej, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

b) Lokalna inicjatywa społeczna

- Budżety obywatelskie: przeznaczenie części środków z budżetu obywatelskiego na projekty wspierające deinstytucjonalizację usług, np. tworzenie centrów wsparcia czy mieszkań treningowych.
- Inicjatywa lokalna: współpraca mieszkańców z gminą w realizacji usług społecznych.

6. Środki prywatne i darowizny

Darowizny od lokalnych firm, osób prywatnych czy społeczności mogą wspierać działania na rzecz deinstytucjonalizacji.

- Sponsorzy lokalni: przedsiębiorcy wspierający działalność społeczną w zamian za promocję lub korzyści wizerunkowe.
- Fundraising i kampanie społeczne: zbiórki na rzecz modernizacji placówek, zakup sprzętu czy organizację wydarzeń integracyjnych.
- Opłaty wnoszone przez korzystających i ich rodziny

7. Środki z projektów międzynarodowych i fundacji zagranicznych

Warto poszukiwać wsparcia w organizacjach międzynarodowych, które finansują projekty społeczne.

- Fundusze ONZ i WHO: projekty wspierające poprawę zdrowia i jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem.
- Fundacje międzynarodowe: np. Open Society Foundations, Fundacja IKEA czy Fundacja Forda, które wspierają rozwój usług społecznych na całym świecie.

8. Połączenie różnych źródeł finansowania

Skuteczne wdrożenie LPDI wymaga synergii różnych źródeł finansowania, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Warto łączyć, w miarę możliwości, środki unijne z krajowymi i lokalnymi, wykorzystując doświadczenie organizacji pozarządowych oraz potencjał sektora prywatnego.

Podsumowanie

Dla powodzenia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych kluczowe jest odpowiednie planowanie finansowe, obejmujące różne źródła i sposoby pozyskiwania środków. Samorządy powinny przyjąć zróżnicowane podejście, korzystając z dostępnych funduszy, współpracując z partnerami z sektora prywatnego i społecznego, a także aktywnie poszukując innowacyjnych form wsparcia finansowego. Długoterminowe zaangażowanie w zapewnienie środków na deinstytucjonalizację pozwoli na budowę bardziej skutecznego i dostępnego systemu usług społecznych.

Niezwykle istotne jest również dostrzeżenie korzyści finansowych, jakie nieść może za sobą proces deinstytucjonalizacji w gminie. Może on przynieść jednostce oszczędności dzięki ograniczeniu konieczności ponoszenia kosztów pobytu mieszkańców w placówkach całodobowych, na rzecz bardziej efektywnych i elastycznych form wsparcia, takich jak usługi środowiskowe czy usługi sąsiedzkie, dzienne formy wsparcia instytucjonalnego blisko miejsca zamieszkania osób starszych, z niepełnosprawnością. Dodatkowo, inwestowanie w lokalne formy wsparcia może stymulować rozwój rynku pracy w regionie, tworząc miejsca pracy dla opiekunów, terapeutów i innych specjalistów. To także szansa na rozwój pracowników OPS, możliwość zwiększenia oferty i dobór nowych narzędzi pracy, co w efekcie może przekładać się na satysfakcję pracowników i zadowolenie mieszkańców.

9. System monitorowania i oceny (ewaluacji)

Kluczowe założenia systemu monitorowania i oceny

Skuteczna realizacja Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych (LPDI) wymaga opracowania systemu monitorowania i oceny, który pozwoli na bieżące śledzenie postępów, identyfikowanie ewentualnych problemów oraz wprowadzanie niezbędnych korekt w planie. Monitoring i ocena są kluczowymi elementami zarządzania planem, ponieważ zapewniają transparentność działań oraz umożliwiają skuteczną adaptację do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

1. Monitoring – bieżąca analiza realizacji planu

Monitoring Planu opiera się na corocznych przeglądach dokumentu i wdrażanych działań. Jego funkcją jest regularna weryfikacja stopnia realizacji założonych celów oraz zapewnienie zgodności działań z aktualnymi potrzebami społeczności lokalnej i wytycznymi krajowymi oraz europejskimi poprzez monitorowanie przyjętych wskaźników.

Zakres działań:

Rekomendowane jest dokonywanie corocznych przeglądów roboczych, w ramach, których dokonywana będzie:

- analiza postępów w realizacji poszczególnych działań w ramach LPDI;
- aktualizacja wskaźników i ocena, w jakim stopniu realizowane działania wspierają założone cele strategiczne;
- identyfikacja ewentualnych barier i propozycja korekt w realizowanych działaniach.

Odpowiedzialność

Realizacją monitoringu zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) jako jednostka koordynująca wdrażanie LPDI, we współpracy z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań na terenie gminy.

Harmonogram

Monitoring odbywa się corocznie, z raportem opracowywanym na koniec roku kalendarzowego przedstawiających realizację określonych wskaźników (w postaci wskazania stopnia realizacji danego wskaźnika i zaraportowania zaobserwowanej tendencji).

Narzędzia

Narzędziami niezbędnymi do przeprowadzenia monitoringu będzie przede wszystkim analiza danych zgromadzonych w bazach OPS oraz informacji dostarczanych przez partnerów i interesariuszy. Rekomendowana jest także organizacja przez OPS regularnych spotkań roboczych pozwalających na wymianę informacji i identyfikację potencjalnych obszarów wymagających uwagi.

2. Ewaluacja – strategiczna ocena długoterminowa

Ewaluacja LPDI została zaplanowana jako kluczowe narzędzie strategiczne, mające na celu ocenę skuteczności podejmowanych działań w perspektywie 5-letniej. Jest to element zapewniający systematyczne doskonalenie usług oraz dostosowanie planu do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Cel oceny

Celem prowadzonych działań jest ocena długoterminowych efektów wdrażania LPDI, w tym: skuteczności działań (czy cele zostały osiągnięte?) i efektywności (czy zasoby zostały właściwie wykorzystane?).

Zakres ewaluacji

Ewaluacja obejmuje szeroką analizę wskaźników osiągnięcia celów, konsultacje z interesariuszami oraz przegląd doświadczeń z realizacji działań. Wynikiem powinien być raport z rekomendacjami dla przyszłych aktualizacji LPDI.

Harmonogram

Ewaluacja przeprowadzana jest co pięć lat – dzięki temu możliwa jest ocena zarówno bieżących działań, jak i ich wpływu w dłuższej perspektywie.

Narzędzia ewaluacji

Ewaluacja LPDI jest kluczowym procesem, który pozwala na ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej. Wśród podstawowych narzędzi wykorzystywanych w ewaluacji LPDI znajdują się: 1) analiza wskaźników, która pozwoli ocenić stopień realizacji założonych celów LPDI oraz efektywność działań; 2) badania z interesariuszami - ankiety i wywiady z beneficjentami oraz pracownikami umożliwią zebranie opinii na temat jakości usług oraz ich wpływu na życie mieszkańców, co pozwoli na dostosowanie działań do ich rzeczywistych potrzeb; 3) przegląd dokumentacji, raportów i sprawozdań związanych z realizacją LPDI, co dostarczy danych o wykorzystaniu zasobów oraz pomoże ocenić efektywność finansową i organizacyjną działań.

Harmonogram i częstotliwość działań w ramach systemu monitoringu i oceny

1. Roczne przeglądy robocze:

- analiza wskaźników, bieżące dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb i warunków
- publikacja krótkich raportów z rekomendacjami i podsumowaniem postępów

2. Pięcioletnia ewaluacja, czyli:

- kompleksowa analiza skuteczności i efektywności realizacji LPDI
- konsultacje społeczne oraz analiza zgodności z wytycznymi strategicznymi

Zaangażowanie interesariuszy w proces monitorowania

Efektywny system monitorowania i oceny wymaga współpracy i partnerstwa różnych interesariuszy działających na obszarze gminy, zatem w ramach systemu monitorowania realizacji planu włączeni będą następujące grupy interesariuszy:

- władze gminy – odpowiedzialne za nadzorowanie realizacji planu oraz zapewnienie środków na monitoring;

- przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za świadczenie usług społecznych;
- zespół roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI;
- inne podmioty realizujące usługi społeczne na terenie gminy – organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne oraz inne instytucje odpowiedzialne za wdrażanie konkretnych działań;
- beneficjenci usług – opinie i doświadczenia użytkowników usług społecznych są kluczowe dla oceny ich jakości i skuteczności;
- społeczność lokalna – mieszkańcy gminy powinni być informowani o realizacji LPDI, co pozwala na zwiększenie ich zaangażowania i akceptacji dla podejmowanych działań.

Kluczową grupą w tym zestawieniu jest Zespół Roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI, który aktywnie uczestniczył w projektowaniu niniejszego dokumentu oraz go opiniował.

Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki te są mierzalne, konkretne i pozwalają na ocenę postępów w realizacji LPDI, zostały opracowane wspólnie z Gminnym Zespołem ds. Opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa (11.2025)	Wartość docelowa do 2030 (minimalna)	Oczekiwania tendencja do 2030 roku (malejąca/ stabilna /wzrostowa)	Źródło danych
Liczba osób, które poprzez wdrożenie usług zostały utrzymane w środowisku zamieszkania	Liczba osób	12		wzrostowa	Dane własne OPS

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych	Liczba mieszkań	8		wzrostowa	Dane własne UG/OPS
Liczba osób korzystających z indywidualnego wsparcia psychologicznego	Liczba osób	0		wzrostowa	Dane własne OPS
Liczba osób korzystających z usług transportowych typu door to door miesięcznie	Liczba osób	0		wzrostowa	Dane własne OPS
Liczba seniorów korzystających z usług społecznych w trybie dziennym	Liczba osób	23		wzrostowa	Dane własne OPS
Liczba szkoleń, które odbyła kadra świadcząca usługi społeczne	Liczba szkoleń	0		wzrostowa	Dane własne OPS

10. Spis rysunków i tabel

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Majdan Królewski na tle województwa podkarpackiego	12
Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Majdan Królewski w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia).....	13
Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Majdan Królewski.....	20
Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Majdan Królewski w latach 2013-2023.....	20
Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie	22
Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	23
Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Majdan Królewski	33
Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy Majdan Królewski	34
Rysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym w gminie Majdan Królewski według ankietowanych	35
Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Majdan Królewski według ankietowanych	36
Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Majdan Królewski korzystanie z usług społecznych	37
Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Majdan Królewski	38
Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie Majdan Królewski według ankietowanych	39
Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup w gminie Majdan Królewski przez mieszkańców	41
Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie Majdan Królewski	43

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Spis tabel

Tabela 1. Typy rodzin objętych przez OPS	23
Tabela 2. Rodziny z dziećmi korzystające ze wsparcia OPS Majdan Królewski	24
Tabela 3. Powody udzielenia przez OPS pomocy i wsparcia w latach 2022 - 2024	24
Tabela 4. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Majdan Królewski w latach 2013-2023	27
Tabela 5. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie Majdan Królewski w latach 2013- 2023	27

